

Jugues com una nena

És que elles no juguen bé?

Estaini

'Un somni no es converteix en realitat per art de màgia, requereix suor, determinació i treball dur'

Anònim

Modalitat 2n de Batxillerat Científic

Curs: 2018-2019

Data de lliurament: 20 de desembre de 2018

Signatura:

ÍNDIX

PART I: INTRODUCCIÓ

PART II: PART TEÒRICA

1. EL COMENÇAMENT DE TOT	6
1.1 ‘Salt Olímpic’ de la dona a l’esport	6
1.1.1 Evolució presencial de la dona als JJOO	7
1.2 Evolució a Espanya	9
1.2.1 Estudi comparatiu de les remuneracions a Wimbledon	10
1.3 Dones a destacar	12
2. PRIMERES PASSES CAP AL FUTBOL	15
2.1 Història i evolució del futbol femení	15
2.2 Evolució segons el país o zona territorial	16
2.2.1 Desenvolupament del futbol femení a Espanya	16
2.2.2 Creixement del futbol a Llatinoamèrica	18
2.3 Canvi d’imatge	18
2.4 Fitxes federatives	19
2.4.1 Estudi comparatiu de les fitxes federatives	20
2.5 Salaris entre jugadors i jugadores	23
2.5.1 Taula comparativa dels salaris	23
2.6 Millors jugadores del món	25

PART III: PART PRÀCTICA

1. EXPLICACIÓ I PRESENTACIÓ DE LES HIPÒTESIS	28
2. ENTREVISTES DE JUGADORES PROFESSIONALS DE FUTBOL	29
2.1 Entrevista a Marta Torrejón	30
2.2 Entrevista a Vero Boquete	36
2.3 Entrevista a Cristina Baudet	43
2.4 Entrevista a Esther Solà	46
2.5 Conclusions	48
3. ENQUESTES	51
3.1 Enquesta comparativa dels entrenaments	51
3.2 Enquesta per l’estudi sobre l’opinió social	56
3.3 Conclusions	60

PART IV: CONCLUSIONS

1. PRESENTACIÓ SINTÈTICA DELS RESULTATS	63
1.1 Hipòtesi 1	63
1.2 Hipòtesi 2	63
1.3 Hipòtesi 3	64
2. VALORACIÓ DELS RESULTATS I DEL MÈTODE APLICAT	67
3. INCIDÈNCIES	68
4. PERSPECTIVES DE FUTUR	69
5. VALORACIÓ DEL TREBALL I DEL QUE S'HA APRÉS	70
6. AGRAÏMENTS	71

PART V: REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. WEBGRAFIA	72
---------------------------	-----------

PART I: INTRODUCCIÓ

La meva vida està molt vinculada amb el futbol. Porto més de 12 anys practicant aquest esport. Durant el camí moltes noies ho han hagut de deixar pels estudis, motius familiars, no tenien temps.... Durant aquests anys m'he preguntat per què la societat no parla de les noies que juguen a futbol de manera professional i en canvi ho fa d'una manera massiva dels nois que practiquen aquest esport. A més, m'he adonat que més d'un 90% d'àrbitres són homes.

Quan em van parlar del treball de recerca, no vaig dubtar ni un sol moment en fer-lo sobre l'opinió de la societat respecte el futbol femení i aprofundir al màxim el perquè d'aquesta diferència de tracte si és el mateix esport i l'únic que canvia és el sexe. Jo he viscut alguna actitud discriminatòria en aquest esport, i vull demostrar que el futbol femení no és tan diferent com el masculí ni se l'ha de subordinar al costat d'aquest Al cap i a la fi, homes i dones només volen practicar l'esport que més els agrada. Perquè tinguem unes condicions físiques més inferiors, no vol dir que el nostre futbol no estigui a l'altura o valgui menys. L'esforç és el mateix, o inclús a vegades superior ja que a més s'ha de lluitar contra aquests estereotips socials que s'han creat en contra nostra i del nostre esport.

Per tant, en aquest treball tractaré els següents aspectes: primer introduiré el pas de la dona a l'esport, tant a nivell mundial com el futbol femení, explicant una mica la seva història,; després la situació d'aquest esport a Espanya i la situació a nivell de remuneracions. A més, comentaré qui són les jugadores més destacades del món, les diferències entre el futbol masculí i el femení (als entrenaments, entre sexes, en quan als recursos econòmics disponibles, en les competicions oficials i en el tractament dels mitjans). També he trobat oportú fer entrevistes a esportistes importants d'aquest esport com a jugadores d'elit de clubs significatius, tant en lligues masculines com femenines, com són el FC Barcelona i l'RCD Espanyol i a l'actual ambaixadora de la UEFA i jugadora d'un equip de la lliga xinesa, el 'Beijing BG Phoenix F. C'.

Actualment, la presència de les dones en el món de l'esport és un fet habitual, però no fa molts anys enrere aquesta pràctica esportiva era exclusiva només per unes poques d'elles. Dones que intentaven, a través de l'esport, trencar estereotips socials molt arrelats; dones amb esperit aventurer; dones que, en definitiva, van conformar una avantguarda per aconseguir que, en el segle XXI, els beneficis de l'activitat física i l'esport puguin ésser gaudits per més dones.

PART II: PART TEÒRICA

1. EL COMENÇAMENT DE TOT

1.1 'Salt Olímpic' de la dona a l'esport

El paper de les dones a l'esport ha sigut i encara és inferior al dels homes. Això no és un fet casual ni aïllat, ja que la participació de la dona és menor en els àmbits que tradicionalment s'han considerat públics com el món laboral, polític, cultural, etc. i l'esport és un d'ells. Però, actualment, les dones han aconseguit molts èxits en la branca esportiva després d'anys lluiten per intentar aconseguir la importància que es mereixen.

Aquest procés, però, ha sigut dificultós i lent. Elles han hagut d'anar superant barreres creades per estereotips socials i culturals. Han hagut de lluitar contra idees del tipus: la dona és inferior als homes en les activitats esportives, posseeix menor capacitat física, no mostra gran interès cap a la pràctica esportiva, existeixen alguns esports apropiats per a elles i uns altres no...

Obstacles de tot tipus que han anat venent i que en part tenen el seu origen en l'esport modern. L'esport va ser ideat per poder desenvolupar les capacitats físiques i els valors de l'home.. Promou, sobretot, valors com la competència, la fortalesa física, o l'agressivitat, basades en les capacitats motrius com la força, la potència o la resistència.

I ara, deixant una mica de costat aquesta introducció, dono pas a l'explicació sobre la iniciació de la dona en l'àmbit esportiu, uns objectius difícils d'aconseguir.

Si ens remuntem tres mil anys enrere, cap al 776 abans de Crist a la ciutat d'Olimpia (Grècia), es demostra com durant molt temps l'esport ha estat un terreny completament exclusius pels homes. Ja per aquests temps, les dones no podien ni practicar esport, ni tan se vols anar a veure'l.. A més, les úniques que podien anar com a espectadores, eren aquelles que no tenien compromís amb cap home, ja que moltes vegades aquests practicaven esport exhibint els seus cossos com a símbol de perfecció i dedicació. Si qualsevol dona casada anava a veure als homes fent esport, seria condemnada a pena de mort.

Quan entrem de ple en la història dels Jocs Olímpics, els convertim en els principals protagonistes de la inserció de la dona a l'esport al 1900. El canvi va ser molt radical i sobtat, però homes com Pierre Coubertin , argumentaven que la presència de la dona en un estadi resultava gens estètica, poc interessant i incorrecta.

Al 1900, als Jocs Olímpics de París, la dona només podia participar en el golf i el tennis. A més, va ser un dels anys amb més participants, i entre aquest grup només es trobaven sis dones. La primera campiona olímpica en tennis va ser la senyoreta Cooper d'Anglaterra. De fet, va tancar la seva participació a París 1900 sense cap medalla, ja que aquestes es van començar a repartir a partir dels següents Jocs Olímpics a Sant Louis al 1904. Però Cooper va aconseguir tancar la seva participació amb dos títols de campiona. Més enllà del torneig individual Charlotte també va vèncer el torneig mixt fent parella amb Reginald Doherty. En aquells moments es podia participar i guanyar tornejos nacionals a països com Alemanya i Suïssa.

Il·lustració 1:
Senyoreta Cooper
d'Anglaterra.

Històricament, Charlotte Cooper ha deixat petjada en el Jocs Olímpics per ser la primera dona campiona d'aquesta competició. Però veritablement, aquesta font no és del tot certa, ja que va haver-hi una dona que dos mesos abans li va precedir l'honor.

El moviment esportiu femení va trobar una banderera, la francesa Alice Melliart, la qual es converteix en la primera dona a obtenir el diploma corresponent actualment a llarga distància. Al 1917 Alice Melliart va fundar la Federació de Societats Femenines de França (FFSF) i més tard el 31 d'octubre de 1921, amb el suport d'Estats Units, Gran Bretanya, Itàlia, Txecoslovàquia i França, va organitzar la Federació Internacional Esportiva Femenina (FSFI).

La FSFI, en veure que la Federació Internacional d'Atletisme (IAAF) no responia a les demandes d'introduir proves femenines en els Mundials d'atletisme, va organitzar pel seu compte els primers Jocs Mundials Femenins a l'estadi Pershing de París el 20 d'abril de 1922.

A més, Alice Melliart, va realitzar els Jocs Mundials Femenins a Praga (1930) i Londres (1934) respectivament, a causa del seu acontentament als Jocs Olímpics del 28 i el 32.

La FSFI es va dissoldre en 1938, ja que finalment la dona es va començar a ficar cada vegada més als Jocs Olímpics, i això va fer que la IAAF, es trenqués del tot.

1.1.1 Evolució presencial de la dona als JJOO

Estats Units amb 1.183 participants, és el país que més dones ha portat als Jocs Olímpics d'Estiu. A continuació es presenta una taula de dades amb el seu respectiu

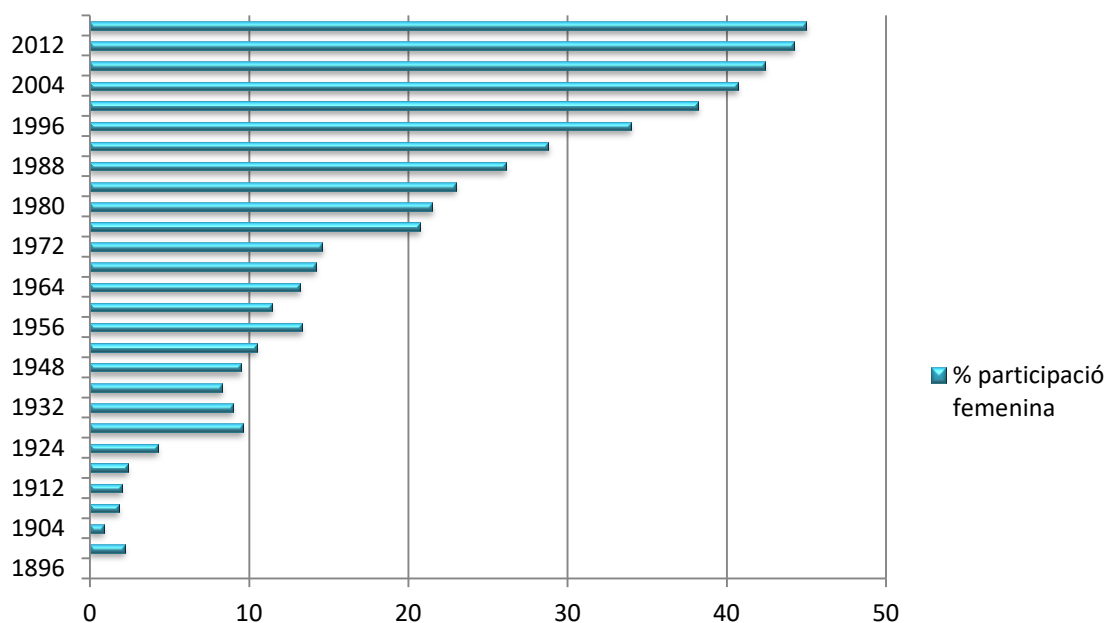

gràfic on es mostra entre tots el participants, el tant per cent de dones que han estat registrades, des de 1896 fins a 2016.

Localitat i any	Tant per cent (%)	Localitat i any	Tant per cent (%)
Atenes 1896	0%	Tokio 1964	13,2%
París 1900	2,2%	Mèxic 1968	14,25
Saint Louis 1904	0,9%	Munich 1972	14,6%
Londres 1908	1,8%	Montreal 1976	20,7%
Estocolm 1912	2%	Moscú 1980	21,5%
Amberes 1920	2,4%	Los Angeles 1984	23%
París 1924	4,24%	Seúl 1988	26,1%
Àmsterdam 1928	9,6%	Barcelona 1992	28,8%
Los Angeles 1932	9%	Atlanta 1996	34%
Berlín 1936	8,3%	Sidney 2000	38,2%
Londres 1948	9,5%	Atenes 2004	40,7%
Helsinki 1952	10,5%	Pequín 2008	42,4%
Melbourne 1956	13,3%	Londres 2012	44,2%
Roma 1960	11,4%	Río de Janeiro 2016	45%

Taula 1: Presència femenina en percentatges en els Jocs Olímpics.

Els Jocs Olímpics de Berlín (1916), Helsinki (1940) i Londres (1944), van ser suspesos a causa de la Primera i Segona Guerra Mundial.

Gràfic 1: Participació femenina en percentatges en els Jocs Olímpics.

Sens dubte, l'evolució de la presència femenina als Jocs Olímpics ha sigut creixent, fins a arribar al 2012 a formar part de gairebé la meitat dels participants amb un 45%. Es a dir, si calculem la diferència des de 1900 (1er any on la dona va participar), fins a 2016, la dona ha passat d'una presència residual (2.2%) a pràcticament ser la meitat del total d'esportistes.

En definitiva, la dona ha anat aconseguint el seu important paper en els jocs, brindant excepcionals espectacles i aconseguint l'admiració i expectació del món.

Dones com Nadia Comaneci, Mildred Didrickson, Fanny Blankers-Koen, Theresa Zabell, Marlene Ahrens, Evelyn Ashford, Maria Caridad Colòn, Zola Budd, Mary Decker-Slanney, Sara Simeoni, Jeanette Campbell han escrit el seu nom en la història esportiva dels Jocs Olímpics.

1.2 Evolució a Espanya

A Espanya, actualment, si fem una comparació entre els esports individuals i els col·lectius, observem com la diferència entre homes i dones és considerablement més inferior en els individuals. Però es pot saber amb seguretat si això és a causa d'una evolució de la nostra societat o al fet que en l'actualitat no tenim referents masculins en esports individuals. Tot i així, els premis rebuts per la nedadora i medallista olímpica, Mireia Belmonte, o Carolina Marín, campiona mundial de bàdminton, van rebre una repercussió mediàtica que no és comparable a la que haguessin rebut si haguessin estat homes.

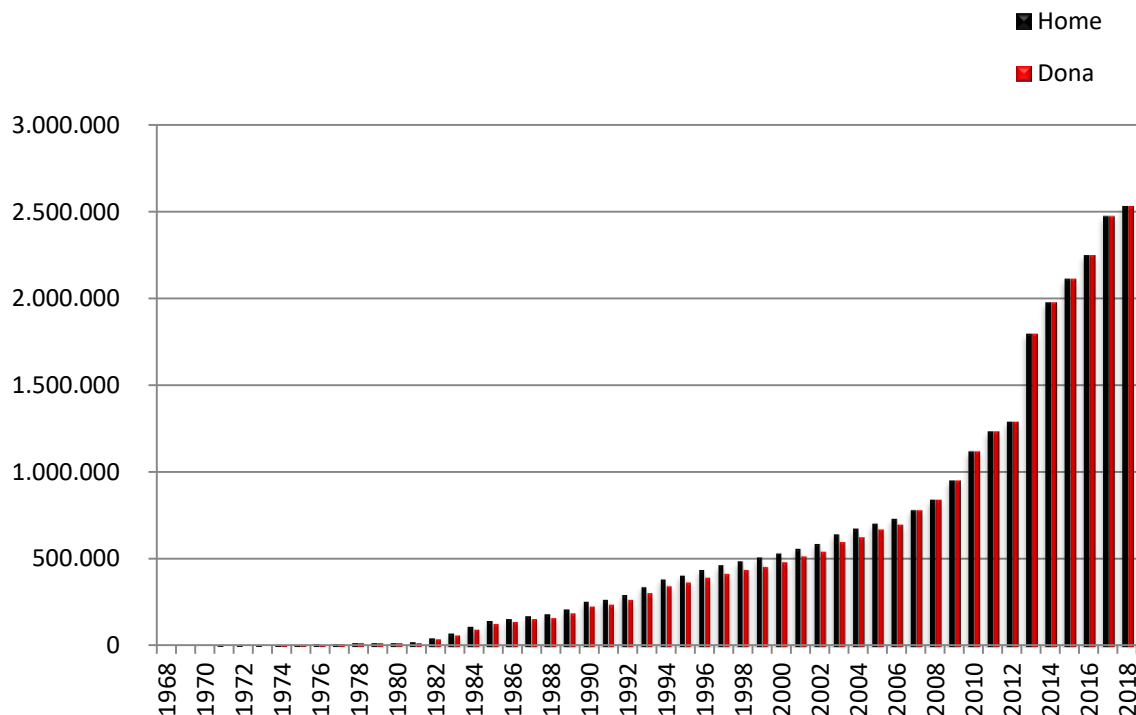
En l'esport col·lectiu la situació és encara més negativa, doncs ni la visibilitat, ni la repercussió, ni els sous de les dones esportistes s'acosten als dels homes. Una de les raons és perquè encara un gran nombre d'esports col·lectius es vinculen directament amb el gènere masculí. Si posem la lupa en el futbol, les millors futbolistes espanyoles tenen un sou inferior a mil euros mensuals, res a veure amb els milions d'euros que cobren alguns jugadors. Això correspondria a les jugadores de primera divisió; les de segona no arriben als 200. Conseqüència d'això és que grans jugadores de futbol han hagut d'emigrar per poder-se guanyar la vida de manera professional. A diferència del futbol, el tennis és un dels esports on més valorades i pagades estan les dones. 7 de les 10 esportistes millor remunerades són tennistes. Tot i que no sempre ha sigut així, ja que fins al 2007 nos es van igualar els sous dels premis del Torneig Wimbledon.

1.2.1 Estudi comparatiu de les remuneracions de Wimbledon

A la següent taula es mostren les remuneracions que aconseguixen els guanyadors/es del torneig de Wimbledon des de 1968 fins a 1993, i a continuació el seu respectiu gràfic amb una breu explicació a sota per estudiar detingudament l'evolució remunerativa de la dona en aquesta competició.

Any	Home	Dona	Any	Home	Dona
1968	2.252	845	1994	388.436	349.122
1969	3.378	1.689	1995	410.954	369.394
1970	3.378	1.689	1996	441.916	397.549
1971	4.223	2.027	1997	467.249	420.598
1972	5.630	3.378	1998	489.767	440.868
1973	5.630	3.378	1999	512.285	461.138
1974	11.260	7.881	2000	537.665	484.223
1975	11.260	7.881	2001	563.000	520.821
1976	14.075	11.260	2002	591.150	547.285
1977	16.890	15.198	2003	647.450	602.357
1978	21.388	19.251	2004	678.415	631.067
1979	22.514	20.264	2005	709.254	675.540
1980	22.514	20.264	2006	737.399	703.625
1981	24.315	21.846	2007	788.060	788.060
1982	46.905	42.229	2008	844.425	844.425
1983	74.985	67.556	2009	956.845	956.845
1984	112.590	101.349	2010	1.125.700	1.125.700
1985	146.367	131.754	2011	1.238.490	1.238.490
1986	157.626	141.889	2012	1.294.785	1.294.785
1987	174.515	157.091	2013	1.801.440	1.801.440
1988	185.774	167.226	2014	1.981.584	1.981.584
1989	213.940	192.563	2015	2.116.692	2.116.692
1990	258.980	233.103	2016	2.251.600	2.251.600
1991	270.240	243.238	2017	2.476.760	2.476.760
1992	298.390	270.240	2018	2.533.050	2.533.050
1993	343.430	309.705			

Taula 2: Remuneracions dels guanyadors/es del Torneig Wimbledon.

Gràfic 2: Remuneracions masculines i femenines al torneig de Wimbledon.

Segons les dades que ens proporcionen la taula i el gràfic, les remuneracions per les dones no van aconseguir equiparar-se fins al 2007. Cada any les diferències s'anaven fent més petites, i es que en el primer torneig el sou de l'home era 2.66 vegades superior al de la dona, és a dir, més del doble.

Encara que a tot el món existeixen diferències entre l'esport masculí i el femení, la desigualtat a Espanya és encara major. Aquesta problemàtica s'ha augmentat en els últims anys com a conseqüència de la crisi econòmica, per la qual cosa equips femenins espanyols, de primer nivell europeu, han hagut de desaparèixer o deixar d'estar en l'elit per la pèrdua de patrocinis privats i la reducció i, en alguns casos, anul·lació de les ajudes institucionals. Exemples d'això són l'equip d'handbol Itxako de Estella, Rivas Ecópolis, Ros Casessis de bàsquet, etc.

En canvi, si traslладem les dades de remuneracions al futbol, la diferència entre les remuneracions d'ambdós sexes és abismal.

1.3 Dones a destacar

Hi ha cada vegades més dones brindant excepcionals espectacles i aconseguint l'admiració i expectació del món. Però en aquest treball faré referència i nombraré més a aquelles dones que van aconseguir fer història en el món de l'esport en una societat on no estava ben vist que la dona estigués dins de l'àmbit "masculí" com es considerava que era l'esport.

A continuació teniu 5 dones triomfadores en l'esport, que van haver de lluitar pels seus drets i aconseguir un espai dins de l'activitat esportiva que practiquessin. La més antiga Charlotte Cooper als Jocs Olímpics de 1900.

Charlotte Cooper:

Charlotte Cooper, tennista professional, va ser la primera que al 1900 va poder participar en els Jocs Olímpics de París, els primers en els quals es va admetre la participació femenina, i, vençant en la final femenina de tennis va passar a la història de l'olimpisme en convertir-se en la primera dona guanyadora d'un títol olímpic, ja que no es lliurarien medalles fins a 1904 en els Jocs Olímpics de Sant Luís. En 1901 va aconseguir el títol de Wimbledon per quarta vegada. Després d'un parèntesi de diversos anys va tornar a les pistes per a un altre títol més al 1908 amb una edat de 37 anys i 282 dies, un rècord que encara avui està vigent. Al 1912, seguia sent una de les millors del circuit i va aconseguir jugar la final de Wimbledon als 41 anys.

Il·lustració 2: Charlotte Cooper a l'any 1900.

Il·lustració 3: Charlotte Cooper jugant un partit.

Kathrine Switzer:

Va ser la primera dona que va córrer de forma oficial (això és, amb dorsal) la maratón de Boston, quan aquesta àdhuc estava reservada únicament als homes. Switzer va obrir el camí al 1967 trencant la barrera del gènere en una de les maratons més importants del món; després d'això va continuar la seva lluita pel reconeixement de les dones en aquest esport.

Il·lustració 4: Kathrine Switzer sent defensada per un home a la maratón.

Gertrude Ederle:

Nascuda al 1905, aquesta campiona olímpica de natació va ser la primera dona a creuar nadant el Canal de La Mànega, que separa Gran Bretanya de França. Ho va fer al 1926, després d'un primer intent fallit l'any 1925, i va trigar 14 hores i 34 minuts a arribar a la riba francesa. El seu rècord de temps només va poder ser batut molt temps després, al 1950.

Il·lustració 5: Gertrude Ederle participant a la competició de 1926.

Dawn Fraser:

Dawn Fraser, ex-nedadora australiana, va ser la primera dona a nedar els 100 metres lliures en menys d'un minut l'any 1962 (59.9 segons). Al 1964 va rebaixar la seva marca fins als 58.9 segons, que va romandre invicta fins a 1972. Pocs dies després d'haver aconseguit el seu rècord va sofrir un accident de cotxe en el qual va morir la seva mare, i ella va sofrir lesions en el coll i en l'esquena. Així i tot es va recuperar a temps per participar en els Jocs Olímpics de Tòquio aquest mateix any, on va aconseguir una medalla d'or i una de plata.

Il·lustració 6: Dawn Fraser posant a una competició.

Nadia Comăneci:

Aquesta ex-gimnasta provinent de Romania va ser la primera atleta en la història a aconseguir una qualificació de deu punts (qualificació perfecta) en una competició olímpica de gimnàstica artística, gràcies al seu exercici en barres asimètriques en els Jocs Olímpics de Mont-real 1976, quan ella solament comptava amb 14 anys. Ningú fins llavors havia obtingut aquesta nota en un exercici de gimnàstica artística d'uns Jocs Olímpics. L'any 2000, la Laureus World SportsAcademy la va nomenar com una de les atletes del segle.

Il·lustració 7: Nadia Comăneci fent el salt que li va donar la victòria.

2. PRIMERES PASSES CAP AL FUTBOL

2.1 Història i evolució del futbol femení

Una vegada ja s'ha fet una mica de context històric sobre les dificultats que s'ha anat trobant la dona a l'esport, aquest treball de recerca es centrarà en el futbol. Jo sóc jugadora d'aquest esport durant molt anys i em centraré en ell per explicar les dificultats que patim algunes dones i per dur a terme comparacions entre jugadors i jugadores (als entrenaments, entre sexes, en quan als recursos econòmics disponibles, en les competicions oficials i en el tractament dels mitjans).

Però abans d'anar amb la part pràctica cal explicar una mica com la dona s'ha anat imposant en aquest esport fins a l'actualitat.

La dona ha estat important en el desenvolupament i evolució del futbol fins als nostres dies. Les primeres proves que tenim daten un temps on es jugava al Tsu Chu, una variant antiga del joc. A més altres esports ens indiquen com al segle XII, era usual que les dones juguessin jocs de pilota, especialment a França i Escòcia. També al 1863, es van definir normes per evitar la violència en el joc i de tal manera que fos acceptable per les dones. I una data molt important d'aquesta época va ser l'any 1892, a la ciutat de Glasgow, Escòcia, on es va registrar el primer partit de futbol entre dones.

111-lustració 8: Primer partit registrat de futbol femení.

Un fet important, que va marcar els començaments del futbol femení, va ser quan Nettie Honeyball, una activista dels drets de la dona, va fundar el primer club esportiu denominat British Ladies Football Club. Aquesta activista, convençuda de la seva causa va confiar i apostar fort pel futbol femení, notificant que algun dia la dona arribaria a tenir aquella importància que en aquells dies li era arravatada en el món de l'esport, i en especial, el futbol.

A més, la Primera Guerra Mundial va ser clau en la massificació del futbol femení a Anglaterra. A causa que molts homes van sortir al camp de batalla, la dona es va introduir massivament en la tasca laboral. Això va provocar que com moltes fàbriques que tenien els seus propis equips de futbol, la dona s'anés introduint cada vegada més en ells, augmentant així el nombre de jugadores. El més reeixit d'aquests equips va ser el Dick, Kerr's Ladies de Preston. Aquest equip va aconseguir resultats com el d'un partit contra un equip escocès en el qual van guanyar per 22-0.

Il·lustració 9: Equip Kerr's Ladies de Preston.

Però malauradament, la FA, seguia sense donar-li reconeixement al futbol femení malgrat l'èxit que començava a tenir. Per això, es va formar la English Ladies Football Association, que va tenir un camí difícil per dur a terme les seves ajudes cap al futbol femení, ja que la FA la boicotejava fent jugar a les dones a camps de rugbi o, fins i tot, a altres pistes no afiliades a la FA.

Finalment, després de la Copa Mundial de Futbol de 1966, la FA va començar a veure tan rentable el futbol femení fins al punt de decidir reincorporar-les al 1969 a una nova branca de la FA. A més, l'any 1971, la UEFA va recolzar amb molta força al futbol femení, encarregant als seus respectius associats la gestió i foment d'aquest esport per part de les dones que es va anar consolidant en els següents anys. És per això, que països com Itàlia, Estats Units o Japó tenen lligues professionals competitives la popularitat de les quals no enveja a l'aconseguida per les competicions masculines.

2.2 Evolució segons el país o zona territorial

2.2.1 Desenvolupament del futbol femení a Espanya

Al futbol a Espanya és molt important, i compte amb milions de seguidors per tot el país. No obstant això, en el seu vessant femení és diferent ja que continua sent un dels grans oblidats de l'esport espanyol.

En canvi, als EUA, no ocorre el mateix perquè el futbol femení gaudeix de major popularitat.

En la Superliga Espanyola, així es coneixia a la que és la Lliga Iberdrola actualment (Primera Divisió de Futbol Femení), clubs com l'Atlètic de Madrid, l'Espanyol, l'Athletic Club B.F.K.E.B, de Bilbao, o el Llevant Femení es disputen cada any el títol de lliga.

També en destaquen jugadores, com és el cas de Milene Domingues "Ronaldinha", jugadora del Pozuelo CF femení, la jugadora de futbol femení més coneguda entre els aficionats espanyols, no tant pels seus dots amb la pilota com pel seu matrimoni amb Ronaldo. Tot i que va començar passant desapercebuda a la Superliga, s'ha anat integrant en el futbol d'aquest país després de la seva arribada. Actualment treballa en el ADC Canilles (Madrid) en les categories de futbol basi després d'haver-se titulat amb el Nivell I d'entrenadora.

La promesa electoral del president del Reial Madrid, Ramón Calderón, de crear una secció femenina va ser un intent més d'impulsar el futbol femení, però al final tot es va reduir a l'apadrinament del Pozuelo Cf. No obstant això, la seva posició respecte al futbol femení va quedar arraconada als rumors que posaven a Ignacio Quereda-seleccionador nacional des de 1989- dins de l'estructura madridista per a crear una secció femenina. A aquest efecte, es va crear una lliga nova en la qual es va donar una invitació a participar en primera divisió sense necessitat de començar des de categories inferiors. Havien de complir tenir un equip en 1a,2a o 2ªB masculina per a optar a aquesta plaça. Tan sols Las Palmas, Nastic, Reial Valladolid, SD Eibar, Sevilla FC i Real Jaén van acceptar la invitació. El rumor d'acord aconseguït per Ignacio Quereda i Ramón Calderón va quedar trencat després de quedar Calderón suspès de la presidència del Madrid per irregularitats en la seva elecció de president del Reial Madrid. Florentino Pérez, lliurat a labors de reactivar la popularitat del Reial Madrid masculí, encara no ha fixat una secció femenina del club. La Superliga va quedar dividida en tres grups en els quals es van veure escandaloses golejades, derogant el poder competitiu de la nova competició.

Els dos primers anys de Superliga Espanyola van ser per l'Atlhelic Club, augmentant així el seu palmarès femení, i posteriorment i durant diverses temporades el Llevant de l'entrenador Antonio Descalzo va marcar una època en la història del futbol femení a Espanya amb els títols aconseguïts. L'Espanyol va ser el següent i el Llevant, l'últim campió. Històrica també la participació de l'Athletic en UEFA, havent estat el primer club de Superliga capaç d'aconseguir la segona fase i estar prop dels quarts de final.

Tot i així, el creixement del futbol femení a Espanya queda lluny de la majoria dels països europeus, sent tan sols el 2% de fitxes registrades pertanyents al gènere femení (gairebé aconseguen les 17.000). Ni tan sols l'arribada d'estrelles mediàtiques com per exemple Maribel Domínguez "Marigol" van poder popularitzar molt més el futbol femení. La seva arribada al FC Barcelona va suposar un gran impuls en els mitjans de comunicació, però al poc es van veure frenats després de la reestructuració de l'equip culer.

El número més gran de jugadores espanyoles jugant a l'estranger el trobem a Indiana, un dels millors clubs del món, on María Ruiz i Laura Baeza, totes dues madrilenyes de naixement, van quallar uns grans partits. De tota manera, Maria va tornar al 2009-2010, per defensar l'escut de l'Espanyol.

A nivell internacional Laura del Riu és una de les màximes figures que representen a Espanya. Un altre dels millors equips del món, el UmeåIK, es va fixar en ella, que va marxar una setmana a aprovar-se amb l'equip suec. Davantera madrilenya, que va créixer jugant en el Oroquieta i va desenvolupar els seus millors anys en el Llevant Femení. No obstant això, Laura en la temporada 2008 va decidir provar la lliga W-League USA on va començar amb gols i assistències, sent aclamada per tota l'afició de l'Indiana. Aquest any li va servir a Laura de trampolí cap a un dels millors equips d'Europa, el FCC Frankfurt, on es va incorporar en el 2009 i va abandonar al gener de 2010 per a fitxar pel Boston Brakers de la lliga professional d'USA.

2.2.2 Creixement del futbol a Llatinoamèrica

A diferència d'Europa, a Llatinoamèrica el futbol femení no té un desenvolupament tan fort. El Brasil en particular ha sigut el país que més fortament ha impulsat el futbol femení, creant així fortes lligues. També es troba dins d'aquests països emprenedors del futbol femení, Argentina. Allà, posseeix una lliga de bon nivell però amb poc suport i interès anomenada Campionat de Futbol Femení. Perú, en canvi, va organitzar l'any 2000 el primer Campionat Internacional de Clubs, i al seu torn la seva selecció es va coronar campiona del torneig dels XV Jocs Bolivarians 2005 realitzats a Colòmbia. A més, països com Xile, recentment s'estan establint una lliga amb una forta base per al desenvolupament de l'activitat femenina. Per últim a Mèxic existeix la Lliga Mexicana de Futbol Femení que funciona en dues Divisions, la SuperLiga i la Premier

2.3 Canvi d'imatge

En el 2004 el president de la FIFA Joseph Blatter va suggerir que les dones havien de "portar més estrictes pantalons curts i camises de tall baix ... per a crear una

estètica més femenina” i atreure els afeccionats més homes. Es va informar que aquesta crítica es va efectuar a partir de futbolistes i alguns periòdics.

Un equip femení que va voler donar peu a aquesta proposta anuncia per Joseph, va ser el FC de Rakt (2008) dels Països Baixos que va entrar en els titulars internacionals mitjançant el canvi del seu equip vell per un nou amb les faldilles curtes i samarretes ajustades. Però, aquesta innovació, va ser vetada inicialment per l'Associació Real Holandesa de Futbol sobre la base d'acord a les regles del joc, ja que els shorts han de ser utilitzats per tots els jugadors, tant homes com dones. En aquell moment van decidir posar els shorts a sota les faldilles, ja que d'aquesta manera no incomplien el reglament.

Seguidament, el president del club, Jan van den Elzen, va dir a Reuters: 'Les noies ens van preguntar si podien fer un equip i li va demanar específicament a l'hora de faldilles. Ens va dir que ens anava a tractar, però no esperàvem que anaven a demanar permís per a això. Hem vist les reaccions de Bèlgica i Alemanya ja estan dient que això podria ser alguna cosa per a elles. A moltes noies els agrada jugar en faldilles, però no creia que fos possible.'

Aquesta observació va rebre resposta de la capitana de l'equip Rinske Temming de 21 anys que va dir: 'Creiem que són molt més elegants que els pantalons tradicionals i, a més, s'asseguin més còmodes, perquè els llargs es fan per als homes. Es tracta més de ser elegant, no és 'sexy'. El futbol femení no és popular en aquest moment. Als Països Baixos hi ha una imatge que és més per als homes, però esperem que pugui canviar.'

També al juny de 2011, la campiona russa de la UEFA Femenina League, WFC Rossiyanka va anunciar un pla per a jugar en biquini en un intent per impulsar aquesta tendència.

2.4 Fitxes federatives

Les fitxes federatives permeten als jugadors/es poder jugar a les diferents competicions formant part d'un equip o entitat. Fins fa uns anys, les fitxes federatives femenines no existien, i les poques dones que jugaven a futbol ho feien amb una fitxa masculina, com es el meu cas.

Per demostrar l'evolució de la dona al futbol any darrere any, vaig recercar el número de fitxes federatives tant masculines com femenines. A partir d'elles trec una sèrie de

conclusions que demostren com el futbol femení ha anat creixent i s'ha fet més gran en aquest esport.

2.4.1 Estudi comparatiu de les fitxes federatives

A la següent taula es mostra el número de fitxes federatives tant masculines com femenines i el tant per cent de dones dins del total de totes les fitxes a nivell de Catalunya, des de 2001 fins a 2015.

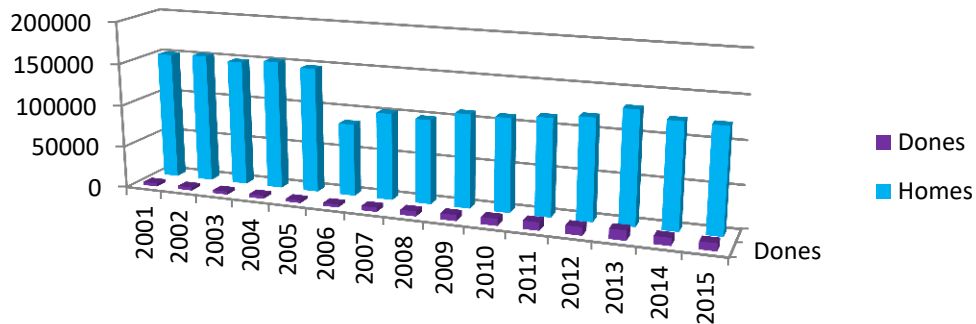
A sota, hi ha els diferents gràfics que faciliten veure les conclusions obtingudes a partir de la taula comparativa.

Any	Fitxes masculines	Fitxes femenines	% Fitxes femenines
2001	151.437	3.882	2.56%
2002	153.052	3.916	2.49%
2003	149.225	3.790	2.48%
2004	152.778	3.942	2.52%
2005	148.249	3.297	2.18%
2006	85.930	3.635	4.06%
2007	102.706	5.097	4.73%
2008	99.517	6.054	5.73%
2009	110.332	7.222	6.14%
2010	110.141	8.265	6.98%
2011	114.310	9.609	7.75%
2012	118.968	9.736	7.56%
2013	131.777	11.661	8.13%
2014	123.118	9.118	6.90%
2015	122.298	8.994	6.85%

Taula 3: Comparació del número de fitxes federatives d'ambdós sexes.

Ara, a partir dels gràfics següents n'explico més al detall les evolucions d'ambdós sexes per separat envers els resultats de la taula 3:

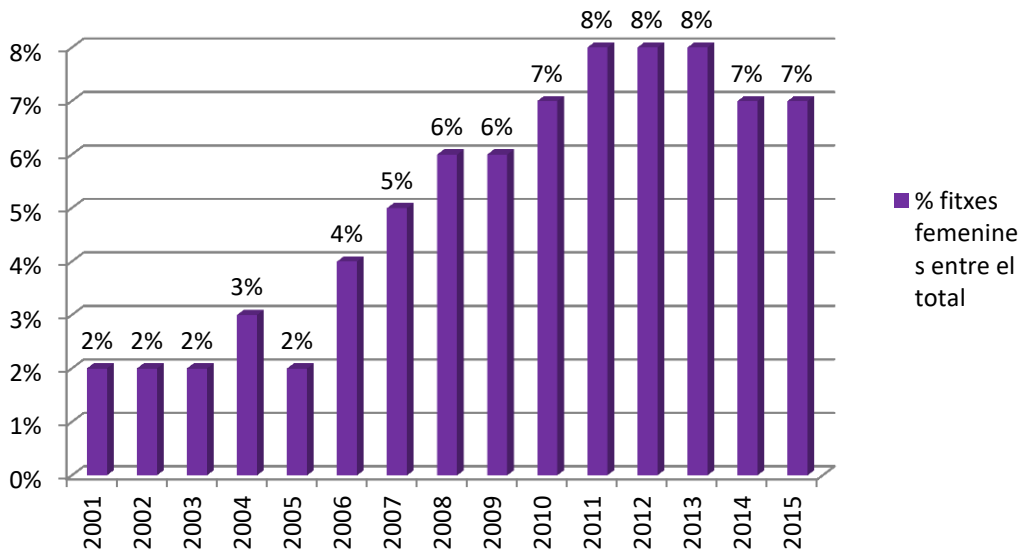
Comparació fitxes federatives d'ambdós sexes

Gràfic 3: Comparació fitxes federatives d'ambdós sexes.

Tal com ens indiquen els resultats de la taula anterior, la comparació és molt obvia, és a dir, sempre hi ha hagut més fitxes masculines que femenines, en canvi, també es pot afirmar que les dones han tingut una evolució bastant constant. Això es demostra comparant els resultats del primer i l'últim any mostrats a la taula. L'any 2001, el número de fitxes masculines és 39 vegades superior al femení. En canvi, al 2015, les fitxes masculines arriben a tenir un valor 13'6 vegades superior a les femenines. Per tant, podem concloure que la diferència entre fitxes masculines y femenines s'ha reduït gairebé el triple.

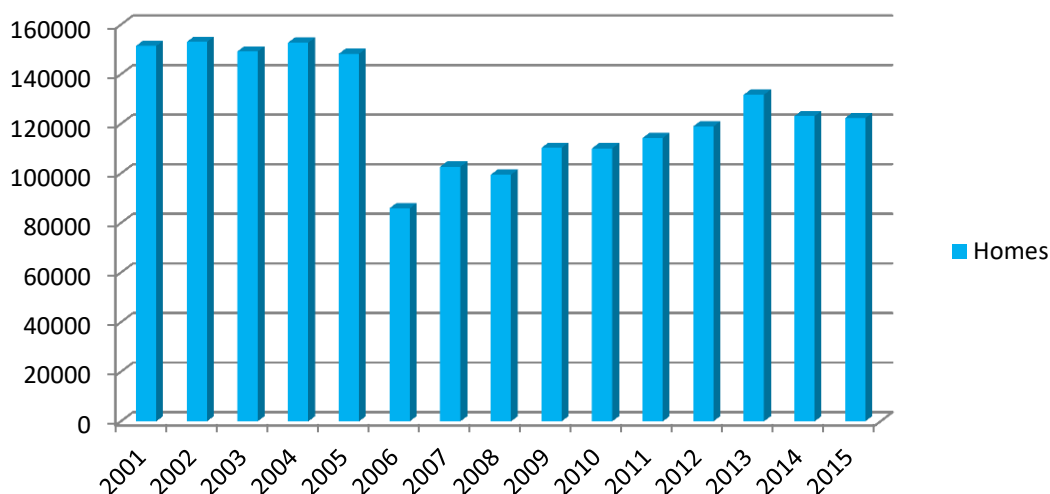
% fitxes femenines entre el total

Gràfic 4: Percentatge presència femenina entre el total.

Tanmateix, la comparació feta anteriorment queda reflectida en aquest gràfic amb percentatges, on es demostra, que la presència de fitxes femenines entre el 2001 i el 2015 ha pujat un 5%. Fins i tot, en els anys 2001,2012,2013 aquest valor es va triplicar.

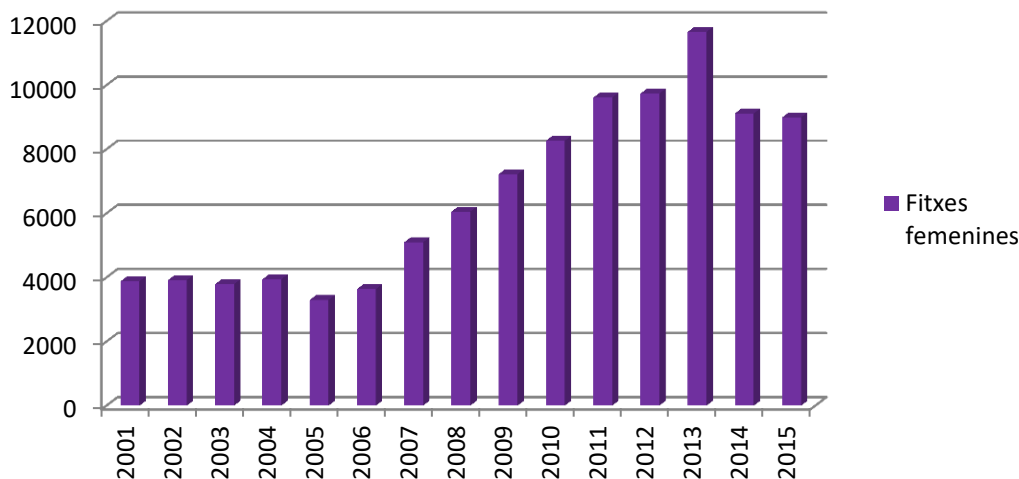
Evolució fitxes federatives masculines

Gràfic 5: Evolució fitxes federatives masculines.

Al 2006 va haver-hi algun motiu que va causar una baixada radical de jugadors federats a nivell autonòmic. Tot i així, sense tenir en compte aquesta dada, els següents anys ha continuat augmentat fins arribar a una mitja en els últims 5 anys de 122.094 jugadors per temporada.

Evolució fitxes federatives femenines

Gràfic 6: Evolució fitxes federatives femenines.

Amb aquest gràfic es veu clarament la pujada del número de jugadores federades. Tot i que cal dir que als primers anys, moltes jugadores practicaven l'esport amb fitxa masculina, com és el meu cas. Per tant, caldria veure el número de jugadores que van fer això, per poder tenir uns resultats més exactes. Tot i així la presència femenina en aquestes lligues era tan insignificant que no cal esmentar-la, i amb aquests valors ja ens aproximem molt al número real de fitxes.

2.5 Salaris entre jugadors i jugadores

Un acte discriminatori, que encara avui dia es segueix veient és la diferència salarial entre home i dones. Amdós practiquen el mateix esport: el futbol. No obstant això, ni sous, ni premis per guanyar títols s'assemblen, més aviat tot el contrari, són totalment oposats. Mentre que els futbolistes es regeixen pels seus propis convenis, les futbolistes s'emparen en el règim general dels treballadors.

Per exemple, a l'hora de comparar els sous en jugadors/es de primera divisió. El sou mínim que cobra un jugador de la Lliga Santander, és de 155.000 euros anuals. Un sou tremendament superior al que cobra una jugadora de la Lliga Iberdrola, la Primera Divisió del futbol femení a Espanya. Les futbolistes es regeixen pel salari mínim interprofessional, que a dia d'avui ascendeix als 825,65 euros mensuals.

A més, a l'hora de les remuneracions obtingudes per guanyar competicions, també es pot veure com les diferències en els salaris segueixen sent molt i molt grans. Com per exemple si comparem els premis per haver guanyat una lliga. En el cas de la Lliga Santander, els equips s'embutxaquen una quantitat superior als 20 milions d'euros, dividit en el repartiment de drets televisius corresponents més un premi addicional de 2 milions d'euros. En el cas de la Lliga Iberdrola, l'equip campió de la competició domèstica femenina, tal com apareix en els estatuts de la RFEF, s'embutxaca una quantitat d' 1.352,28 euros a repartir entre tot l'equip. Una quantitat molt per sota al salari mínim que un únic jugador de futbol cobra de manera mensual, i un exemple d'això s'ha vist aquesta passada temporada 2017-2018.

Una bretxa salarial que provoca que homes i dones, malgrat realitzar el mateix treball, estiguin a anys llum uns d'uns altres. Un sostre de cristall que impedeix que les jugadores de futbol puguin viure d'aquest esport una vegada acabades les seves carreres esportives.

2.5.1 Taula comparativa dels salaris

Jugador/Club	Salari	Jugadora/Club	Salari
Leo Messi (FCBarcelona)	46.000.000€	Alex Morgan (Orlando Pride)	563.880€
Carlos Tévez (Shanghai Shenhua)	38.000.000€	Dzsenifer Marozsan (Olympique de Lyon)	389.920€
Neymar (PSG)	36.000.000€	Marta Vieira (Orlando Pride)	346.000€

Óscar (Shanghai Sipg)	24.000.000€	Homare Sawa (Inac Kobe Leonessa)	259.950€
Lavezzi (Hebei Fortune)	23.000.000€	Abby Wambach (Western NY Flash)	173.300€
Cristiano Ronaldo (Juventus)	21.000.000€	Lotta Schelin (Olympique de Lyon)	138.640€
Hulk (Shanghai Sipg)	20.000.000€	Sydney Leroux (Western NY Flash)	80.150€
Mbappé (PSG)	18.000.000€	Carli Lloyd (Sky Blue FC)	62.390€
Pogba (Manchester United)	17.5000.000€	Hope Solo (Seattle Reign FC)	32.753€
Graziano Pellé (Shandong Luneng)	17.000.000€	Nadine Angerer (Djurgardens IF)	32.750€

Taula 4: 10 Jugadors/es millor remunerats.

El jugador més remunerat del món (Lionel Messi amb 46.000.000€), arriba a cobrar un sou 81 vegades superior, al sou de la jugadora més remunerada del món. Però la diferència entre els últims de la taula és encara més gran, ja que el jugador té un sou de 519 vegades superior al de la jugadora. Per tant, si ens fixem en la proporció de sous, la jugadora més pagada del món actualment no podrà arribar a cobrar un sou que s'acosti al dels 15 millors jugadors remunerats del món.

He intentat fer un gràfic d'aquesta part, però la diferència és tan gran, que ni tan sols s'indicaven els sous femenins amb els masculins.

2.6 Millors jugadores del món

Alguns dels exemples més clars de dones triomfadores és la següent llista de jugadores actualment professionals, on s'assenyala els diferents premis i reconeixements que han anat obtenint:

Marta Vieira:

La “Ronaldo” del futbol femení es considerada com la millor jugadora que mai ha trepitjat un camp de futbol. L'estrella brasilera ha sigut 5 vegades “FIFA World Player” entre 2006 y 2010.

Il·lustració 10: Marta Vieira celebrant un gol amb la seva selecció.

Alex Morgan:

La davantera del Portland Thorns és una combinació única d'habilitats futbolístiques. Ha guanyat nombrosos premis com la millor futbolista en diferents categories.

Il·lustració 11: Alex Morgan amb la selecció d'Estats Units.

Dzsenifer Marozsan:

La futbolista més jove de la Bundesliga promet donar moltes alegries a Alemania. Té el record de la golejadora més jove de la seva lliga, gràcies al seu gol amb 15 anys i 4 mesos. Va ser convocada a la selecció absoluta alemanya i des de llavors s'ha convertit en una peça imprescindible de l'equip.

Il·lustració 12: Dzsenifer Marozsan jugant amb la selecció catalana.

Hope Solo:

Aquesta famosa portera és la futbolista més regular a la selecció d'Estats Units, amb els seus 181 partits internacionals. 15 anys porta defenent la porteria nord-americana es una de les grans raons per les que dita selecció atresora tants èxits. Hope Solo es considerada actualment com la millor portera del món.

Il·lustració 13: Hope Solo entrenant.

Abby Wambach:

Aquesta altre nord-americana té l'honor de ser una de les jugadores més celebres del panorama futbolístic femení. Sis vegades futbolista de l'any a Estats Units i "FIFA World Player" a 2011, a més d'altres honors i medalles.

Il·lustració 14: Abby Wambach rematant una pilota.

Homare Sawa:

La capitana de la selecció japonesa és òbviament una de les millors del seu país. Joga a l'INAC Kobe Leonessa i va portar a la seva selecció a l'or en el Mundial femení de 2011 i a la plata al Mundial del 2015 a Canadà.

Il·lustració 15: Homare Sawa a la final del Mundial 2011.

PART III: PART PRÀCTICA

1. EXPLICACIÓ I PRESENTACIÓ DE LES HIPÒTESIS

La part pràctica del meu treball de recerca està formada per dues parts. La primera consisteix en dur a terme una sèrie d'entrevistes a jugadores d'elit per saber la seva opinió des de el nivell en que practiquen aquest esport. La segona part esta formada per dues enquestes, una per comparar entrenaments de futbol masculí amb els femenins, i l'altre per saber quina opinió general té la societat respecte aquest tema.

M'he plantejat tres hipòtesis en aquest treball que les vull comprovar a partir d'aquesta part pràctica. Les meves tres hipòtesis són:

Hipòtesi 1: El futbol femení està infravalorat.

Hipòtesi 2: Les jugadores professionals han tingut un camí difícil per arribar on estan ara? I les jugadores de categories i nivells inferiors han sigut discriminades.

Hipòtesi 3: Existeixen patró que aconseguixi justificar l'actual discriminació del futbol femení.

(La tercera hipòtesi només s'estudiarà si la primera es dóna com a vertadera, ja que si el futbol femení no es considera infravalorat o inferior al masculí, no existiran ni motius ni explicacions ni patrons que puguin explicar un fet que no es dóna a la realitat).

A partir de les dades i conclusions que trec de les entrevistes i les enquestes, puc validar o refutar les hipòtesis a les conclusions finals d'aquest treball, on exposo els resultats finals de la part teòrica i pràctica.

2. ENTREVISTES DE JUGADORES PROFESSIONALS DE FUTBOL

A partir de les entrevistes agafo aquella informació que crec més necessària per aconseguir tenir un punt de vista a nivell professional, i a més marcar aquelles experiències de jugadores que ja porten anys en aquest món.

He aconseguit 4 entrevistes en total de diferents jugadores de la Lliga Iberdrola (lliga professional femenina). Durant el transcurs de cadascuna de les entrevistes, algunes preguntes s'han modificat, afegit o eliminat per aconseguir treure el màxim profit possible a l'entrevista i així conèixer més al detall l'opinió de cadascuna.

Abans de cada entrevista hi ha una petita descripció de la jugadora entrevistada (lligues a les que ha jugat, competicions guanyades, etc.)

A continuació les preguntes que he fet a les entrevistes:

1. Què et va portar a practicar aquest esport?
2. A quina edat vas començar a jugar a futbol sense estar federada? On ho practicaves, al parc, al pati de l'escola?
3. Quin significat té per a tu ser jugadora de futbol?
4. Defineix-te com a jugadora
5. Quin moment dels viscuts, esportivament parlant, recordaràs sempre?
6. Explica què se sent en ser convocada per la selecció
7. Què o qui ha marcat més la teva carrera futbolística?
8. Creus que el Futbol Femení té la importància que es mereix (des del punt de vista del seu club, de les institucions com federacions, associacions de jugadors o àrbitres, mitjans de comunicació, etc)?
9. En cas de resposta negativa a l'anterior pregunta... Quines accions deuríem impulsar entre tots perquè la tingui?
10. Et preocupa el futur del Futbol Femení a Espanya?
11. Per què creus que moltes noies se'n van a altres països a jugar al futbol? Creus que busquen alguna característica en particular que aquí no troben (més sou, més patrocinis, millors condicions, etc.)?

12. Has viscut, en pròpia persona o no, algun enfrontament discriminatori sexista o sobre la desigualtat que hi ha present amb el Futbol Femení?

13. Creus que algun dia el Futbol Femení arribarà al mateix nivell que el masculí en tots els aspectes? Per què?

14. La incorporació d'equips femenins professionals creus que accelerarà el procés per aconseguir reduir la desigualtat?

15. I ara d'una manera més externa a l'entrevista i per guardar una mica la teva imatge vols afegir algun comentari d'algun tema que no hages parlat a l'entrevista?

2.1 Entrevista a Marta Torrejón

PERFIL

Marta Torrejón Moya, més coneguda com Marta (Mataró, 27 de febrer de 1990), és una futbolista espanyola que juga com a defensa al Futbol Club Barcelona i a la selecció espanyola.

Trajectòria

Va començar la seva carrera en l'equip del seu col·legi, el C. F. Salesians de Mataró i a meitat de temporada va recalar en les categories inferiors del R. C. D. Español de Barcelona, debutant en l'equip aleví i infantil. En aquells temps va haver de jugar amb nois atès que no hi havia equip femení; la seva carrera va començar a triomfar a la primerenca edat de 14 anys on va debutar en la Superliga amb el club periquito, fins a convertir-se en una de les peces claus del club. Al 2013 va fitxar pel F.C. Barcelona, equip on actualment segueix creixent com a jugadora i competint a les millors competicions del món.

Il·lustració 16: Marta Torrejón a la ciutat esportiva del FCB.

Club	País	Any
C.F. Salesians	Espanya	1998-2001
R.C.D. Espanyol (Aleví A)	Espanya	2001-2002
R.C.D. Espanyol (Infantil B)	Espanya	2002-2003
R.C.D. Espanyol (Infantil A)	Espanya	2003-2004

R.C.D. Espanyol	Espanya	2004-2013
F.C. Barcelona	Espanya	2013-Actualitat

Taula 5: Clubs i temporades on ha estat Marta Torrejón.

Ha jugat en totes les categories de la Selecció Espanyola, fins a l'absoluta, en la qual segueix en actiu. No obstant això, no ha aconseguit encara cap èxit internacional.

Ha guanyat 4 vegades el campionat d'Espanya de seleccions autonòmiques 2003, 2004, 2005, 2006, havent jugat amb la selecció catalana sub-14, sub-17, sub-18 i actualment amb la Selecció Catalana absoluta i l'Espanyola.

Campionats nacionals

Títol	Club	País	Any
Lliga Iberdrola	R.C.D. Espanyol	Espanya	2006
Copa de la Reina	R.C.D. Espanyol	Espanya	2006
Copa de la Reina	R.C.D. Espanyol	Espanya	2010
Copa de la Reina	R.C.D. Espanyol	Espanya	2012
Lliga Iberdrola	F.C. Barcelona	Espanya	2013
Copa de la Reina	F.C. Barcelona	Espanya	2013
Lliga Iberdrola	F.C. Barcelona	Espanya	2014
Copa de la Reina	F.C. Barcelona	Espanya	2014
Lliga Iberdrola	F.C. Barcelona	Espanya	2015

Taula 6: Títols aconseguits per Marta Torrejón.

ENTREVISTA

1. Què et va portar a practicar aquest esport?

Ve de família, el meu pare va estar jugant fins als 38 anys, ja amb amateurs, i jo vaig néixer quan ell tenia 28, per tant, des de ben petita em trobava en aquest entorn futbolístic. El meu germà i els meus tiets també jugaven, i pràcticament la meua mare sempre m'ha dit que les meves primeres passes van ser en un camp de futbol. Tot i

que jo al principi quan vaig anar creixent i era més petita volia jugar al tenis, però el fet de tractar-se d'un esport força més car, al final em vaig apuntar a futbol.

2. A quina edat vas començar a jugar a futbol sense estar federada? On el practicaves? Al parc, al pati de l'escola..?

Vaig voler començar amb quatre anys però la meva mare va voler esperar a veure si m'agradava algun altre esport. Però amb 7 anys a segon de primària als Salesians, la meva escola, hi havia un professor que buscava gent per fer l'equip del col·legi i em vaig apuntar. No vaig preguntar als meus pares, al arribar a casa vaig dir que m'havia apuntat a l'equip del col·legi i que havien d'anar a firmar la fitxa. Per tant, sense estar federada i amb quatre anys, vagi començar a jugar al parc, amb els amics, però en un equip de futbol estan federada vaig començar als set anys.

3. Quin significat té per a tu ser jugadora de futbol i una referent per moltes noies?

Tot això a nosaltres ens agafa de nou perquè fins fa poc el futbol femení tampoc tenia tant de nom i no hi havia tantes nenes que practicaven l'esport. I al cap i a la fi és una il·lusió, perquè no només som referents sinó veure l'evolució que ha anat passant el futbol femení des de que jo vaig començar fins ara ha sigut espectacular. Veure que hi ha nenes, que cada vegada hi ha més fitxes, que s'interessen per tu, que et demanen fotos i més, aleshores veus que el futbol femení està creixent i que tu quan ho deixes ho deixaràs millor que com t'ho vas trobar.

4. Defineix-te com a jugadora

Crec que sóc una jugadora bastant polivalent, no faig grandíssims partits però normalment sóc bastant regular, crec que això també és important. Penso que el joc aeri és un dels meus punts forts. Potser tinc..., evidentment tinc punts dèbils, però sempre has de buscar que es vegin més els teus punts forts i amagar els teus punts febles. En general, em considero bastant polivalent i compleixo bé la meva feina.

5. Quin moment dels viscuts, esportivament parlant, recordaràs sempre?

Sempre que guanyes la lliga al ser una competició molt llarga, amb molts partits, amb equips que competeixen molt bé i veure que portes tot l'any i per fi aconseguir un títol, és gratificant. Però així, com a experiència molt maca, va ser el Mundial de Canadà amb la selecció, al cap i a la fi, era la primera vegada que la selecció absoluta aconseguia classificar-se per un Mundial i el poder-hi estar, va ser una experiència molt maca. I poder jugar la 'Champions', tot i no fer grans coses, fa un parell d'anys vam arribar a la semifinal. Finalment poder jugar aquestes competicions que tu quan et

més petita les veus amb els nois a la tele i enfrontar-te a les millors jugadores d'Europa... perquè aquí sí que és veritat que hi ha jugadores molt bones, però sortint d'aquí hi ha jugadores que són un escàndol.

6. Explica què se sent en ser convocada per la selecció

La primera vegada que vaig anar va ser quan era sub-19, em sembla que tenia 16 anys, i va ser molt il·lusionant. Trobar-te a la convocatòria amb només 16 anys quan al ser sub-19 hi havia gent més gran que jo, jo sóc del 90 i me'n recordo que hi havia gent del 87.

Quan ets sub-19 hi ha la primera fase, la segona fase i si et classifiques vas a la Eurocopa. Em van convocar per anar a una segona fase i vaig estar entrenant, vaig anar a un torneig internacional, i quan va ser l'hora d'anar a la fase final, la normativa no deixava participar a nenes aquell any del 90, havien de ser del 89 cap a sota. Llavors em van tornar cap a casa i va ser com una baixada anímicament parlant de "quina ràbia estic aquí entrenant amb vosaltres i m'haig de tornar cap a casa". Però a la temporada següent vaig tornar i vaig començar la primera i segona fase i l' Eurocopa seguidament, i amb molta il·lusió, és a dir, tot és nou no saps com funciona, i és una experiència molt maca.

7. Eres la més petita a la selecció?

Quan tenia 16 anys sí que em sembla que no hi havia cap del 90. Després quan vaig tornar al setembre a començar les fases inicials em sembla que ja hi havia gent del meu any. Però quan vaig anar a l'absoluta que en tenia 17 tornava a ser la més petita. Durant uns quants anys ho he sigut. Ara ja sóc de les més grans, ja m'ha girat la truita.

8. Què o qui ha marcat més la teva carrera futbolística?

Jo crec que el pas de l'RCD Espanyol al FC Barcelona, a nivell de creixement esportiu i de professionalitzar el futbol, ha sigut un gran pas. Em sembla que vaig estar dotze anys a l'Espanyol i fa sis anys que estic al Barça. I en aquest club quan vaig entrar es veia des de feia un parell d'anys que estava apostant més pel futbol femení. Ara ha fet una inversió molt grossa i es nota, com et cuiden, els horaris, les instal·lacions, tot és molt diferent, i jo crec que això ajuda a l'esportista a poder entrenar millor, a ser millor i a millorar en tots els aspectes.

Però sí que és veritat que si no hagués sigut gràcies a la meva família, al meu pare que em portava cada dia a entrenar, el seu recolzament en tots els partits que han vingut, etc. Evidentment sense això m'hagués quedat en el camí. També totes les

companyes que m'he anat creuant, que m'han anat ensenyant, que jo he pogut anar aprenent d'elles, i més. Tot això t'ajuda a crear-te com a futbolista i com a persona. Jo suposo que tot és un conjunt de coses que t'ajuden a continuar, veure que val la pena, i a més a més com vas veient que estàs evolucionant et dones compte que cada vegada va a millor.”

9. Creus que el Futbol Femení té la importància que es mereix (des del punt de vista del seu club, de les institucions com federacions, associacions de jugadors o àrbitres, mitjans de comunicació, etc)?

Jo crec que encara li queda, de tots els camps que m'has dit, clar, sempre hi ha excepcions, òbviament. Al Barça jo puc dir que ens tenen ben considerades, evidentment no com al masculí que és el que tothom es pensa i que hauria de ser però bueno tot té el seu moment i el seu procés, no de no ser res ho volem ser tot. Es necessita tota una progressió i al Barça la veritat és que estem molt bé, i jo del que he viscut, és el millor. A nosaltres ens donen d'esmorzar, entrenem, ens donen de dinar, tenim dos fisios, tenim analista que ens passa els vídeos a veure que fem bé i que fem malament, tenim tots els medis per anar millorant i per anar creixent, etc. Però si que és veritat que hi ha altres clubs que aquesta inversió i aquest esforç no el fan. No sé si ara deu passar però estant a primera divisió hi ha clubs que no paguen a les seves jugadores. Evidentment és molt difícil si tu estàs en un club i no cobres, serà més difícil rendir al 100% perquè t'hauràs de buscar una feina, hauràs d'estudiar, hauràs de centrar la teva atenció en altres coses que li donaràs més importància perquè no és el que et donarà per menjar, que això també ens passa a nosaltres. Evidentment la majoria del meu equip estudien, treballar no, perquè trobar una feina que puguis compaginar amb totes les hores que estem a la ciutat esportiva és impossible, però si que estudies perquè saps que el dia de demà no podràs viure tota la teva vida. Jo continuo estudiant, i a distància desgraciadament, perquè ja t'ho dic que els horaris no permeten gaire cosa més. Hi ha noies que ho fan de manera presencial, però estan a privades que els hi ajuden bastant i els hi compensen d'unes altres maneres. Però clar és difícil, i més si vas a la selecció que de cada mes estàs una setmana fora. Però al final jo sempre dic que amb una mica d'organització i si hi ha alguna cosa que t'agrada sempre està bé culturitzar-te una mica, que no només sigui futbol, hi ha més coses, des del meu punt de vista.”

10. En cas de resposta negativa a l'anterior pregunta... Quines accions deuríem impulsar entre tots perquè la tingui?

Que cada vegada els clubs valorin més el futbol femení, hi ha inclòs equips de primera divisió que no tenen futbol femení. Que els medis cada vegada li donin més de nom que mica en mica ja ens donen a les televisions, ens fan entrevistes, la gent ens coneix més, per tant, jo crec que el camí és aquest, tot i que encara falta, falta molt per fer.

11. Et preocupa el futur del Futbol Femení a Espanya?

No em preocupa perquè si que veig una evolució. Des de que jo vaig començar fins ara, ha evolucionat moltíssim i sembla que evolucionarà més. A la vista està que les categories inferiors de la selecció abans no guanyaven pràcticament res i ara sub-19, sub-20, sub-17 guanyen campionats mundials, Eurocopes, amb el qual sembla que el futbol femení espanyol va creixent, va millorant. Com més millorem nosaltres, més podrem enganxar a la gent a que ens vingui a veure, perquè partits dolents hi ha de nois i de noies.

12. Per què creus que moltes noies se'n van a altres països a jugar al futbol? Creus que busquen alguna característica en particular que aquí no troben (més sou, més patrocinis, millors condicions, etc.)?

La principal motivació és buscar més experiències que fan que t'enriqueixin. En altres països et trobes lligues més potents amb millors condicions, tot i que la lliga espanyola cada vegada és més forta i millor.

13. Has viscut, en pròpia persona o no, algun enfrontament discriminatori sexista o sobre la desigualtat que hi ha present amb el Futbol Femení?

No sé si en primera persona, però jo, per exemple si he viscut accions discriminatòries quan estava a l'Espanyol dels nois. Jo vaig estar tres anys amb ells i els mateixos pares de companys meus discriminaven que jo estigués en el seu equip. Inclòs comentar-li als meus pares: "perquè esta jugant amb nens si hi ha un equip femení, hauria d'anar amb elles". I els meus pares deien: "mira, la meva filla està aquí i jugarà t'agradi o no". I també comentaris d'alguns àrbitres ja fa anys, tot i que si que és veritat que això s'ha controlat bastant i ara pot ser no s'hi veu tant. A qui no li agradi que no el vagi a veure, és tan fàcil com això, però anar per insultar i per discriminar doncs estalvia-t'ho. Però si que hi ha hagut sí.

14. Creus que algun dia el Futbol Femení arribarà al mateix nivell que el masculí en tots els aspectes? Per què?

Que arribem al nivell dels nois des de primera divisió jo ho veig pràcticament impossible. Perquè el que s'ha mogut amb els nois serà molt difícil que ho aconseguim aquí per la tradició que hi ha. Per exemple, tu te'n vas a Estats Units i el futbol és de les noies, tu parles de futbol i allà el dels nois és el futbol americà, que és el que se sembla aquí al rugbi, tot i que no és el mateix. I allà les noies són les que juguen a futbol, amb el qual jo crec que cada país té la seva tradició i canviar mentalitats i dinàmiques generals és molt complicat. Aquí desgraciadament, encara et trobes gent que no saben que hi ha futbol femení o que veuen el futbol femení i et diuen: que feu jugant a futbol? I si encara estem en aquest pas és molt difícil poder imaginar-ho.”

15. La incorporació d'equips femenins professionals creus que accelerarà el procés per aconseguir reduir la desigualtat?

Jo crec que sí, i mica en mica s'han anat incorporant: Betis, València, Real Societat, Athletic de Bilbao, Barça, Espanyol... El Madrid és l'únic que no té. Tinc entès que volia fitxar el primer equip d'un equip de Madrid i posar-li el seu nom, però aquest equip li va dir: “si vols emportar-te el primer equip t'has d'emportar tot el futbol base” i llavors va dir que no. Perquè quan tu fas un equip has de començar de zero, a les lligues baixes i anar guanyant i anar pujant i això no li interessava. Volia tenir l'equip fet, jugar a primera divisió i competir amb aquest equip, i aquest no va voler cedir-li el primer equip, i jo crec que tot això ajuda. Al final també amb moltes coses són màrqueting, no és el mateix vendre un Barça-Madrid tot i que sigui de noies, que un Barça-València. Potser el primer crida més l'atenció. Mica en mica els equips de primera divisió tenen el seu equip femení, i el cuiden a la seva manera el que poden. Moltes vegades es el que vulguin deixar de diners, en funció dels diners que tinguin poden fer més coses o menys, però jo crec que si que ajuda.

2.2 Entrevista a Vero Boquete

PERFIL

Verónica Boquete Giadán, més coneguda com Vero Boquete (Santiago de Compostela, 9 de abril de 1987), és una futbolista espanyola que juga com a migcentre ofensiu o segona punta al “Beijing BG Phoenix F. C.” de la Superlliga Femenina

Il·lustració 17: Vero Boquete en un partit amb la selecció espanyola.

de Xina i juga com a capitana en la selecció espanyola de futbol femenina. A més des de febrer de 2015 és ambaixadora de la UEFA per el desenvolupament del futbol femení.

Trajectòria

Va començar la seva trajectòria en les categories inferiors del “Xuventú Zaragoza de Riveira (La Corunya)”. Va ser fitxada pel “Prainsa Zaragoza”, al 2005, amb qui va debutar a la Superlliga. Entre 2008 i 2010 va jugar a l’ R.C.D. Espanyol, on va aconseguir un subcampionat de la Superlliga i dues Copes de la Reina l’any 2009 i 2010.

A l’estiu de 2010 va fitxar pel “Chicago Xarxa Stars” de la “Women’s Professional Soccer” d’ Estats Units, que la va cedir al “Buffalo Flaix” de la “W-League”. Després de l’estiu va tornar al R.C.D. Espanyol per la jugar la temporada 2010-2011 en la qual va anotar 39 gols en 26 partits.

A l’estiu de 2011 va fitxar pel “Philadelphia Independence” de la WPS nord-americana amb qui va ser nomenada millor jugadora de la lliga regular i va aconseguir el subcampionat de la WPS. Al setembre de 2011 va fitxar pel “Energy Voronezh” de la TOP divisió de Rússia, amb qui va disputar a més la Lliga de Campions de la UEFA femenina.

Al gener del 2012 va fitxar per dues temporades pel “Tyreso FF” de la “Damallsvenskan” de Suècia. Al novembre va guanyar el trofeu com a millor migcampista de la lliga Sueca. Al juny del 2014 va arribar a “Portlan Thorns” de la NWSL.

Verònica va jugar la temporada 2014-2015 a “FFC Frankfurt”. Després d’una gran temporada l’equip va guanyar la Lliga de Campions i Verònica Boquete es va convertir en la primera jugadora espanyola a guanyar-la. Durant la seva estada en el Frankfurt es va convertir en la primera jugadora espanyola a signar un acord amb un patrocinador esportiu.

El 26 de maig de 2015 va signar un contracte per dues temporades amb el Bayern de Munich, i les dues següents amb el Paris Saint Germain. Actualment està jugant al “Beijing BG Phoenix F. C.” de la Superlliga Femenina de Xina.

Club	País	Any
Xuventú Aguiño	Espanya	2001-2005
Prainsa Zaragoza	Espanya	2005-2008
R.C.D. Espanyol	Espanya	2008-2010
Western New York Flash	Estats Units	2010
Chicago Red Stars	Estats Units	2010
R.C.D. Espanyol	Espanya	2010-2011
Philadelphia Independence	Estats Units	2011
Energiya Voronezh	Rússia	2011-2012
Tyresö FF	Suecia	2012-2014
Portland Thorns F.C.	Estats Units	2014
FFC Frankfurt	Alemania	2014-2015
Bayern de Múnic	Alemania	2015-2016
Paris Saint Germain	França	2016-2018
Beijing BG Phoenix F.C.	China	2018-Actualitat

Taula 7: Clubs i temporades on ha estat Vero Boquete.

Campionats Nacionals

Títol	Club	País	Any
Copa de la Reina	R.C.D. Espanyol	Espanya	2009
W-League	Buffalo Flash	Estats Units	2010
Damallsvenskan	Tyresö FF	Suècia	2012

Taula 8: Campionats Nacionals aconseguits per Vero Boquete.

Campionats Internacionals

Títol	Club	País	Any
Campionat sub-19	Europeu Selecció Espanyola sub-19	Finlàndia	2004

Lliga de Campions	FFC Frankfurt	Berlín	2015
Copa de Algarve	Selecció Espanyola absoluta	Portugal	2017

Taula 9: Campionat Internacionals aconseguits per Vero Boquete.

ENTREVISTA

1. Què et va portar a practicar aquest esport?

Practicar aquest esport a mi personalment m'ho ha donat tot. Des del començament m'ha donat els meus principis, els meus valors, m'ha educat a partir d'aquest esport, en aquest cas el futbol. M'ha donat també la vida que porto avui, tota la gent que he conegut, totes les experiències que he viscut. A mi la veritat és que m'ho ha donat tot.

2. A quina edat vas començar a jugar a futbol sense estar federada? On el practicaves? Al parc, al pati de l'escola..?

Vaig començar a jugar al poc de caminar. A casa el meu pare era i és un enamorat del futbol, és entrenador. A més tinc un germà tres anys més gran que jo que també jugava. Jo estava sempre amb ells i feia el mateix, que era jugar al futbol, a casa, al passadís, davant de casa, al carrer, a qualsevol parc, al camp, al pati de l'escola, per a mi era tot el dia jugar al futbol. Per tant, vaig començar allà a casa amb el meu pare i el meu germà i després en el meu primer equip amb 5 o 6 anys, l'equip del meu barri. Vaig jugar fins els quinze anys amb els nois i després a partir d'allà amb noies i fins on estic avui.

3. Quin significat té per a tu ser jugadora de futbol i una referent per moltes noies?

Per a mi, ser jugadora de futbol professional, i poder dir que sóc dona i futbolista és una satisfacció. Jo estic vivint una vida privilegiada i sé el difícil que és, i que va ser impossible per moltes dones. Puc fer el que més m'agrada, d'una manera professional i ho faria encara que no rebés diners, però tenir la oportunitat de fer-ho a aquest nivell, és una satisfacció. Sé que sóc una referent per moltes nenes i a mi això m'ha servit de motivació. És una responsabilitat que et fa rendir al màxim nivell, per seguir lluitant per coses, per poder seguir obrint portes i aquesta responsabilitat a mi em motiva a seguir cada dia.

4. Defineix-te com a jugadora

“Definir-se com a jugadora és difícil, és millor que em defineixin els entrenadors o les meves companyes o fins i tot el públic. Però a mi m’agradaria que em veiessin com a una jugadora intel·ligent, que entén el joc i que intenta sumar per el bé de l’equip. Sóc una jugadora amb caràcter, que sempre intenta crear coses ja sigui a partir de la pilota o a partir de impulsos o d’empènyer l’equip i això és el que m’ha portat al màxim nivell.”

5. Quin moment dels viscuts, esportivament parlant, recordaràs sempre?

Tinc moltíssims, i tots en el seu moment van ser el més important. Recordo encara finals i partits importants jugant a la meva ciutat. Recordo com ens salvàvem amb el Prainsa Zaragoza, les copes de la Reina amb l’Espanyol, el meu pas per Estats Units, el meu temps a Suècia, aconseguir la Champions. Tinc moltíssims moments que m’acompanyaran sempre i evidentment no són només victòries o èxits, recordaré també derrotes que han sigut molt dures però que m’han fet créixer. Al final, jo sempre dic que és important el camí no la meta i jo en aquest camí he viscut moltes coses i espero seguir vivint moltes altres.

6. Explica què se sent en ser convocada per la selecció

És el màxim, perquè si que a nivell col·lectiu, poder estar en el millor equip, perseguir els millors títols, està molt bé, però al final representar al teu país, és el millor. Jugar una Eurocopa, un Mundial, formar part o estar dins de les millors d’alguna cosa. Sigui el que sigui és un èxit i quan estàs a una selecció, en aquest cas la selecció espanyola de futbol, és un orgull i no sents res més que alegria i satisfacció.

7. Què o qui ha marcat més la teva carrera futbolística?

El meu pare és la persona que més m’ha marcat perquè jo m’he enamorat d’aquest esport per ell. M’ha ficat aquest esport en vena i ha sigut sempre el meu major recolzament i la persona que m’ha impulsat a ser futbolista. Després he tingut a moltes persones que m’han marcat, el meu primer entrenador, va haver-hi un altre entrenador a la meva carrera com Portland als Estats Units, como Tony a Suècia. Jugadores concretes, els meus amics que al final són els que també sempre estan allà tant en els bons moments com en els dolents. El meu germà que si no fos per ell segurament no jugaria mai a futbol, al final l’únic que vaig fer va ser copiar la seva afició.”

8. Creus que el Futbol Femení té la importància que es mereix (des del punt de vista del seu club, de les institucions com federacions, associacions de jugadors o àrbitres, mitjans de comunicació, etc)?

Evidentment no, però també és cert que portem molts anys de retard. No podem passar de ser un esport pràcticament prohibit i on estava mal vist que la dona jugués a futbol, a convertir-nos en esportistes referents i que el futbol femení sigui l'esport més practicat en el nostre país. Tot porta un temps i porta un procés. Jo estic convençuda que poc a poc s'aconseguirà més igualtat, respecte i recolzament, que és el que busquem. Cada vegada veiem que totes les institucions estan més involucrades, que van juntes de la mà, la Federació, la Lliga, els clubs, el consell superior dels esports, etc. Van a la mateixa direcció i això serà clau evidentment. Els clubs estan recolzant cada vegada més, tenen pràcticament tots la seva secció femenina i no només per compromís. Cada vegada estan impulsant més, els mitjans de comunicació també ens donen més espai, veuen que hi ha un bon retorn i això fa que els patrocinadors també s'interessin. Al cap i a la fi, és una roda que s'està començant a girar que ja ha començat que no pararà i cada vegada anirà més ràpid.

9. Et preocupa el futur del Futbol Femení a Espanya?

A mi personalment el futur del futbol espanyol no em preocupa, perquè estem en el millor moment de la història del futbol femení i només anirà a millor. Jo crec que els pitjors anys ja han passat i partir d'ara cada vegada la situació anirà creixent positivament, no només a Espanya, sinó a nivell internacional. Poc a poc arribarem a una situació que es mereix realment aquest esport a nivell professional, tant a nivell de difusió, recolzament, seguiment, etc. Per tant, en aquest sentit, el futur del futbol femení espanyol no em preocupa per res del món, perquè se que anirà a millor segur.

10. Quina és la raó per la qual has canviats tantes vegades d'equip? Buscaves algunes característiques en particular? Per què creus que moltes noies fan el mateix anant-se a altres països?

El que sempre m'ha mogut és la meva ambició esportiva. Primer vaig marxar d'Espanya perquè volia ser professional, volia estar entre les millors i per això havia de jugar amb i contra les millors. Després he anat canviant de país i d'equip buscant sempre el màxim nivell, el més interessant per seguir creixent.

11. Has viscut, en pròpia persona o no, algun enfrontament discriminatori sexista o sobre la desigualtat que hi ha present amb el Futbol Femení?

Ho vivim diàriament al carrer i totes les que hem jugat ho hem viscut en algun moment o un altre, més o menys. Jo amb cinc o sis anys vaig entrar en el meu primer equip i hi havia una norma federativa que prohibia a les dones jugar amb els homes. Jo anava a entrenar i anava als partits però no podia saltar al camp perquè aquesta normativa m'ho prohibia. Més discriminació que aquella no hi ha. He crescut escoltant tot tipus de comentaris, he hagut de jugar fins als quinze anys amb nens, canviant-me en el cotxe, anar-me'n a casa sense dutxar perquè no hi havia res per mi. No és fàcil, perquè la societat no estava preparada per allò. Fins no fa molts anys que la dona i aquell esport estava mal vist i és un esport que a més tradicionalment i històricament es considera masculí. Es viuen moltes situacions de discriminació i has de conviure amb aquella ràbia moltes vegades. Però sempre sent inconformista i fent tot el possible per canviar la situació i veiem que realment sí que poc a poc s'està canviant.

12. Creus que algun dia el Futbol Femení arribarà al mateix nivell que el masculí en tots els aspectes? Per què?

No crec que arribi perquè realment penso que el futbol masculí ha superat tots els límits possibles, tots els límits del sentit comú. Per tant, tampoc m'agradaria que el futbol femení arribés a això. Crec que s'ha de buscar alguna cosa més sensata i raonable per tots. Però sí, perquè no? Hem vist en altres països, com Estats Units, on el futbol femení és més important que el masculí, s'omplen estadis, la gent es volca amb les jugadores, elles són les imatges de les grans marques. Jo crec que això és un procés que està arribant i no sé si arribarem al que és a dia d'avui el futbol masculí amb el seu negoci i tot el que es mou. Però si no arribem, tampoc passaria res. Penso que el futbol masculí ha perdut per mi una mica el que és la essència de l'esport. El que demanda el futbol femení és una millora de la situació, el poder ser professionals, tenir unes condicions millors però tampoc sense sobrepassar els límits.

13. La incorporació d'equips femenins professionals creus que accelerarà el procés per aconseguir reduir la desigualtat?

Sens dubte, que els clubs s'estiguin involucrant, que tinguin el seu equip femení, que realment es comprometin, que confiïn en allò, que apostin, etc. Accelera el procés perquè ho fa tot molt més fàcil. Perquè els clubs masculins tenen les instal·lacions, l'organigrama del club, totes les facilitats i contactes i això fa que el futbol femení no pugui créixer molt més ràpid. Al portar anys de retard, tot el que puguem avançar serà

bo. Per tant, és fonamental anar de la mà amb els equips masculins, estar dins del club i partir d'allà créixer el més ràpid possible.

2.3 Entrevista a Cristina Baudet

PERFIL

Cristina Baudet Lucena més coneguda com Baudet (Santa Coloma de Gramanet, Barcelona, 8 de Juliol de 1991) que juga com a Centrecampista al R.C.D. Espanyol de la Lliga Iberdrola.

Il·lustració 18: Cristina Baudet amb la fitxa del RCDE.

Trajectòria

Va començar la seva trajectòria jugant amb nens al CF Badalona fins als sis anys. Després va passar al Seagull CE on va estar dues temporades més. Més tard, va fitxar pel CE Sant Gabriel (Barcelona) on va arribar al primer equip i, per tant, a disputar la Lliga Iberdrola. La seva carrera va donar un gir radical al ser fitxada pel FC Barcelona als 23 anys, on va guanyar títols com el de la Lliga Iberdrola. Actualment defensa l'escut del R.C.D. Espanyol des de els 25 anys.

Club	País	Any
CF Badalona	Espanya	1997-2001
Seagull CE	Espanya	2002-2003
CE Sant Gabriel	Espanya	2004-2014
FC Barcelona	Espanya	2015-2016
R.C.D. Espanyol	Espanya	2017-Actualitat

Taula 10: Clubs i temporades on a estat Cristina Baudet.

A més ha jugat amb la Selecció Catalana i Espanyola, on va estar des de els 15 anys fins arribar a la sub-19, guanyant així tres campionats d'Espanya i jugant dos Europeus. Cal afegir que al 2015 va aconseguir una Copa de la Lliga amb el FC Barcelona. Per últim, aquest any ha rebut el premi al millor gol de l'any.

ENTREVISTA

1. Què et va portar a practicar aquest esport?

El meu germà jugava a futbol i sempre anava a veure'l i suposo que d'anar a tots els camps de futbol, em van entrar ganes de practicar l'esport.

2. A quina edat vas començar a practicar aquest esport sense estar federada? On el practicaves? Al parc, a l'escola..?

Des de ben petita m'agradava, jugava als parcs, anava als camps de futbol i el meu pare va decidir apuntar-me ja que era el que jo volia. Jugava a tot arreu amb la pilota, fins i tot a llocs prohibits on no es podia.

3. Quin significat té per a tu ser jugadora de futbol actualment i una referent per moltes noies?

M'agrada, he treballat molt durant molts anys i ser una referent per moltes nenes il·lusiona. Per a mi, ser jugadora de futbol ho és tot.

4. Defineix-te com a jugadora.

Em considero noia molt treballadora i altruista. Els meus punts forts són la qualitat amb la pilota i la visió de joc.

5. Quin moment dels viscuts, esportivament parlant, recordaràs sempre?

Guanyar campionats amb la Selecció Catalana, els meus debuts amb les categories inferiors de la Selecció Espanyola..., però sobretot, el meu últim premi rebut com a millor gol de l'any, ja que emotivament va ser molt especial per el meu pare.

6. Què o qui ha marcat més la teva carrera futbolística?

He passat per molts moment bons i altres de dolents. Està clar que cada entrenador marca en el seu moment a una jugadora, però no crec que hagi tingut molta conseqüència. Pot ser el meu fitxatge pel Barça va ser un canvi molt radical a la meua vida. Exigia molt i de vegades tenia nervis a l'hora d'entrenar.

7. Creus que el Futbol Femení té la importància que es mereix (des del punt de vista del seu club, de les institucions com federacions, associacions de jugadors o àrbitres, mitjans de comunicació, etc.)?

Poc a poc en tots els sentits estem creixent. Òbviament que ens mereixem més per tot el treball realitzat durant molts anys, però a mesura que ha anat passant el temps hem anat creixent cada vegada més.

8. Et preocupa el futur del Futbol Femení a Espanya?

Tot el contrari, crec que cada dia anirem creixent més i arribarem més lluny.

9. Per què creus que moltes noies se'n van a altres països a jugar al futbol? Creus que busquen alguna característica en particular que aquí no troben (més sou, més patrocinis, millors condicions, etc.)?

Per créixer i agafar experiències noves. Està clar que el futbol fora d'Espanya actualment és millor, però a la vegada aquí estem creixent i això es nota per exemple al veure a jugadores estrangeres a equips espanyols.

10. Has viscut, en pròpia persona o no, algun enfrontament discriminatori sexista o sobre la desigualtat que hi ha present amb el Futbol Femení?

El típic a l'escola que sempre em deia 'marimacho' i més coses, i ara tota aquesta gent ha acabat felicitant-me per xarxes socials amb els meus triomfs.

11. Creus que algun dia el Futbol Femení arribarà al mateix nivell que el masculí en tots els aspectes? Per què?

Arribarà lluny però al mateix nivell no, perquè el masculí mou molts diners.

12. La incorporació d'equips femenins professionals creus que accelerarà el procés per aconseguir reduir la desigualtat?

Òbviament és una ajuda molt important que s'ha de fer ja per arribar quant abans a la igualtat.

13. I ara d'una manera més externa a l'entrevista i per guardar una mica la teva imatge, vols afegir algun comentari sobre qualsevol tema que hagis parlat a l'entrevista?

Simplement, recolzar i animar a totes aquelles nenes que tenen algun tipus dubte en practicar futbol, que aquest esport cada vegada creix més i més.

2.4 Entrevista a Esther Solà

PERFIL

Esthe Solà Gómez millor coneguda com Esther (25 de febrer de 1996, Barcelona) que juga com a defensa del RCD Espanyol a la Lliga Iberdrola.

Trajectòria

Va començar al 2006 futbol sala amb els nois durant un any. Posteriorment va fitxar pel Sant Gabriel fins el 2016, on es va formar com a futbolista, i per últim va anar al RCD Espanyol fent així un gir radical a la seva carrera futbolística.

Il·lustració 19: Esther Solà amb la fitxa del RCDE.

Club	País	Any
Futbol Sala	Espanya	2006-2007
CE Sant Gabriel	Espanya	2008-2016
R.C.D. Espanyol	Espanya	2017-Actualitat

Taula 11: Clubs i temporades on ha estat Esther Solà.

ENTREVISTA

1. Què et va portar a practicar aquest esport?

Les ganes poder practicar un esport, ja que era una nena molt activa i m'agradava molt jugar especialment a la pilota amb els peus.

2. A quina edat vas començar a practicar aquest esport sense estar federada? On el practicaves? Al parc, a l'escola..?

Als 7 anys al carrer.

3. Quin significat té per a tu ser jugadora de futbol actualment i una referent per moltes noies?

Per a mi era un somni arribar a jugar a primera divisió en un club referent a Espanya. Així mateix, valoro més que mai tot l'esforç que he fet tots aquests anys enrere per poder arribar on estic actualment, i poder seguir sumant moments que per a mi eren

somnis. És un orgull i un privilegi saber que moltes noies poden seguir els meus passos, sobretot a nivell d'esforç i sacrifici. Des de el meu punt de vista, per poder arribar als teus objectius aquest esforç i sacrifici són claus per aconseguir-ho.

4. Defineix-te com a jugadora.

Activa, contundent, ràpida i sacrificada.

5. Quin moment dels viscuts, esportivament parlant, recordaràs sempre?

El meu debut a primera divisió amb 16 anys en el club en el que em vaig formar, el CE Sant Gabriel.

6. Què o qui ha marcat més la teva carrera futbolística?

El meu traspàs al RCD Espanyol ha sigut fins al moment el que més ha marcat la meva carrera futbolística.

7. Creus que el Futbol Femení té la importància que es mereix (des del punt de vista del seu club, de les institucions com federacions, associacions de jugadors o àrbitres, mitjans de comunicació, etc.)?

No, crec que avui dia encara no es pot comparar amb el futbol masculí (que realment és el que fa que sigui important, la comparació amb el masculí). Si que és veritat que poc a poc es va intentant inculcar coses que abans en el futbol femení no hi havia i en el masculí sí. S'inculquen però a un nivell inferior.

8. En cas de resposta negativa a l'anterior pregunta... Quines accions deuríem impulsar entre tots perquè la tingui?

Les accions que hauríem d'impulsar i crec que és una feina de tots, es donar-li molta més publicitat al futbol femení. A nivell de premsa i televisió hauríem d'exigir molt més. A nivell d'instal·lacions haurien de ser igual que les del masculí. No trobo motiu pel qual les instal·lacions són diferents. A nivell salarial, la diferència és abismal. Tot és un cicle, si no hi ha premsa no hi ha publicitat, sinó hi ha partits televisats, subvencions, etc. hi ha menys diners i, per tant, el nivell salarial del futbol femení, i no només de les jugadores sinó també dels tècnics, es redueix.

9. Et preocupa el futur del Futbol Femení a Espanya?

No, ja que de moment està creixent bastant ràpid en els últims anys.

10. Per què creus que moltes noies se'n van a altres països a jugar al futbol?
Creus que busquen alguna característica en particular que aquí no troben (més sou, més patrocin, millors condicions, etc.)?

Sobretot per tema econòmic, és a dir, poder seguir estudiant amb beques a la mateixa vegada que competeixes en el futbol com a professional, així també posarien molta més dedicació a aquelles que volen arribar.

11. Has viscut, en pròpia persona o no, algun enfrontament discriminatori sexista o sobre la desigualtat que hi ha present amb el Futbol Femení?

Sí, una de les coses que més m'ha marcat ha sigut la discriminació cap a la meva persona quan jugava amb nois.

12. Creus que algun dia el Futbol Femení arribarà al mateix nivell que el masculí en tots els aspectes? Per què?

No, crec que a Espanya no. En altres països potser es podria aconseguir o que s'acostés bastant.

13. La incorporació d'equips femenins professionals creus que accelerarà el procés per aconseguir reduir la desigualtat?

Sí, en alguns aspectes sí, però en altres no crec que sigui determinant perquè la professionalitat no influeix en tots els sentits de l'esport.

2.5 Conclusions

En general, totes les enquestes s'assemblen en les seves respostes, per tant, això facilita que hi hagi unanimitat d'opinions i per tant les conclusions siguin més sòlides, ja que al no haver-hi molta diversitat d'opinions comporta que les tesis finals siguin més objectives.

Generalment, totes van començar en un entorn familiar, futbolístic que va fer que comencessin en aquest món des de ben joves. A més, temps abans ja jugaven a futbol al parc, a l'escola, etc. I fins i tot, alguns pares van voler esperar a assegurar-se que la seva filla realment volia jugar a aquest esport.

Totes consideren un somni el poder jugar professionalment a allò que més els agrada i ser referents per moltes noies que van començar com elles o que ara ho estan fent i volen arribar al seu nivell.

A més segons les seves respostes, la clau per arribar a l'èxit, és sempre l'esforç i la superació per fer-ho cada vegada millor. D'aquesta manera s'arribarà lluny i pot cabre la possibilitat de poder viure experiències molt maques com algunes que ens descriuen elles a les seves entrevistes. Cal afegir, que les 4 jugadores destaquen a una figura que les ha recolzat durant tota la seva carrera (normalment pares), i les seves passes cap a un altre club més professional han vingut determinades per poder formar-se i créixer com a futbolista professional.

Totes pensen que aquesta discriminació en el futbol femení segueix present actualment, però que és qüestió de temps que es vagi reduint cada vegada més i vagi adoptant aquella importància que elles creuen que es mereix. A més, m'agradaria destacar un comentari on coincideixen Marta Torrejón i Vero Boquete, on diuen: "No podem passar de ser un esport pràcticament prohibit i on estava mal vist que la dona jugués a futbol, a convertir-nos en esportistes referents i que el futbol femení sigui l'esport més practicat en el nostre país". Asseguren que per aconseguir que el futbol femení es vagi fent cada vegada més important veuen crucial el recolzament per part dels clubs i dels mitjans de comunicació. A més l'incorporació de nous equips professionals a les lligues, ho veuen com un avenç increïble i un suport important al futbol femení.

A més, afortunadament, no senten preocupació per l'evolució del futbol femení a Espanya, creuen que aquest és el camí a seguir. Tot i així, com s'ha estudiat en aquest treball, a Estats Units per exemple el futbol està molt més desenvolupat, i fins i tot arriba a ser més important que el masculí. És per això que moltes dones (entre elles Vero Boquete), decideixen marxar a altres lligues. Els principal motius que han exposat les entrevistades és que marxen en busca de noves metes i millors condicions en el futbol, i segons Vero Boquete el que sempre l'ha mogut és la meva ambició esportiva.

Desgraciadament, totes han sigut discriminades o han patit alguna acció d'aquest tipus, però aquesta situació la consideren com un obstacle que les ha fet més fortes per arribar on són ara. Malauradament no sempre és així.

Per últim creuen que el futbol femení no arribarà mai al nivell del masculí, però aquí m'agradaria destacar la resposta de la Vero Boquete on confessa que tampoc li agradaria que s'igualés al nivell masculí, ja que creu que aquest ha perdut realment l'essència del futbol sobretot a nivell econòmic. En conclusió, les jugadores només demanen més reconeixement, però sense passar els límits del futbol femení.

En general, les entrevistes són positives respecte la discriminació de la dona al futbol, i demostren una confiança en que el futbol femení acabarà evolucionant cada vegada més i més ràpid.

3. ENQUESTES

La segona part de la feina pràctica són qüestionaris o enquestes per poder saber-ne més de la opinió de la gent sobre el mètode d'entrenament entre homes i dones i la diferència de recursos que es troben.

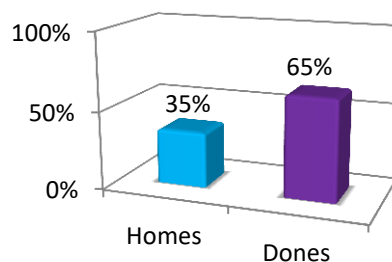
3.1 Enquesta comparativa dels entrenaments

La primera enquesta em serveix per poder fer una comparació entre els entrenaments masculins i femenins (horaris, opinions, intensitats, etc.). Els enquestats seran jugadors/es de diferents edats i diferents clubs, per poder tenir una visió més general i objectiva a partir dels resultats.

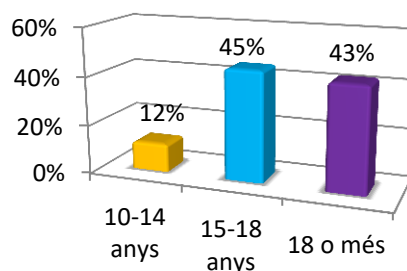
He aconseguit posar-me en contacte amb més de 200 coordinadors de tota Catalunya i algun altre d'Andalusia que m'han ajudat a difondre l'enquesta per tot el territori català i andalús, i en total he rebut 172 respostes.

Les tres primeres preguntes s'utilitzen per classificar una mica el perfil de la persona i així després poder comparar les respostes tant per sexe, per edat i per localització. Aquestes tres preguntes són:

- P: Sexe:
R: Masculí.
 Femení.
- P: Quina edat tens?
R: 10-14 anys.
 15-18 anys.
 18 o més.
- P: Club al que pertany:
R: (Text de resposta curta).

Gràfic 7: Percentatge del sexe dels enquestats

Gràfic 8: Percentatge de les edats dels enquestats.

Aquests dos gràfics presenten els resultats de les tres primeres preguntes, que com s'ha mencionat abans, ens permeten crear un perfil de l'enquestat. El 65% dels enquestats són dones, perquè l'entorn en el que jo més estic hi ha més presència femenina. Igualment passa amb el segon gràfic de les edats, on gairebé la meitat dels enquestats tenen entre 15 i 18 anys.

Una vegada tenim el perfil de l'enqu Coastat per poder classificar-lo, comencen les preguntes que em permeten fer una comparació el més detallada possible entre els entrenaments masculins i els femenins. Aquesta part consta de 10 preguntes variades amb els seus corresponents gràfics. Aquests, estan separats per sexe per així poder veure més fàcilment l'opinió masculina i la femenina. Hi ha tres preguntes que junt amb unes altres de la segona enquesta, estan més desenvolupades perquè són les escollides per treure les conclusions del meu treball. Les 10 preguntes són:

- P: Quants dies a la setmana entrenes?

R: 1 dia.

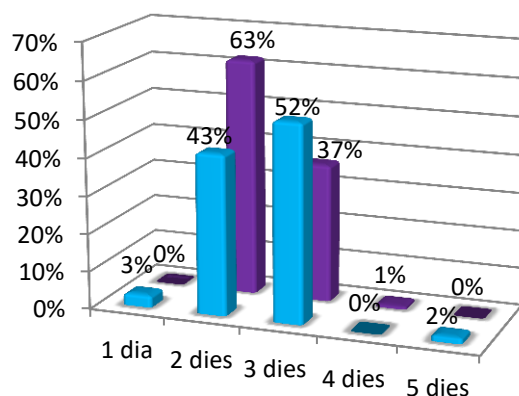
2 dies.

3 dies.

4 dies.

5 dies.

3 de cada 5 dones només entrenen 2 dies, mentre que 3 de cada 5 homes entrenen 3 dies.

■ Masculí

■ Femení

Gràfic 9: Percentatge per sexe dels dies d'entrenament.

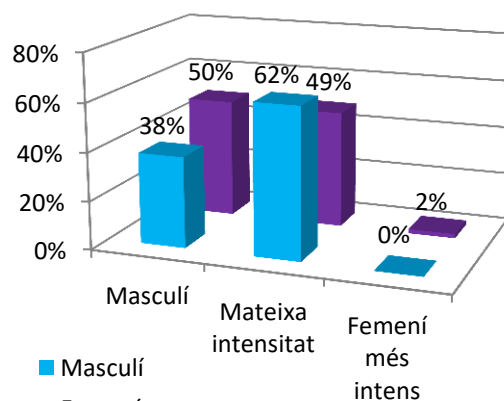
- P: Creus que l'entrenament masculí és més intens que el femení? (Ja sigui per ganes o intensitat física).

R: Sí, un entrenament femení és menys intens.

No, tots dos entrenaments estan al mateix nivell d'intensitat.

No, un entrenament femení és més intens.

Curiosament la meitat de les dones pensen que un entrenament masculí és més intens i només un 38% dels homes recolzen aquesta opinió. La resta d'ells creuen que la intensitat és la mateixa, i l'altre meitat de les dones també. Tot i que hi ha dues excepcions de dones que defensen que la intensitat en un entrenament femení és superior.

■ Masculí

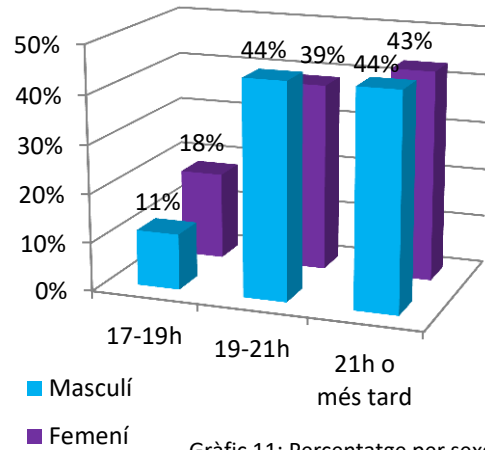
■ Femení

Gràfic 10: Percentatge per sexe del nivell d'intensitat dels entrenaments.

- P: Quin horari d'entrenament tens?

- R: Entreno entre las 17-19h.
 Entreno entre las 19-21h.
 Entreno a las 21h o més tard.

Gairebé la meitat dels enquestats entrenen a les 21h o més tard, i 4 de cada 10 jugadors/es entre les 19h i les 21h. Només un 16% entrena de 17 a 19h.

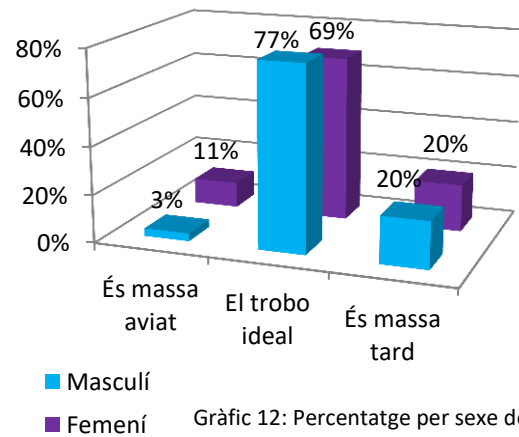

Gràfic 11: Percentatge per sexe dels horaris.

- P: Et trobes a gust amb ell?

- R: És massa aviat.
 El trobo ideal.
 És massa tard.

7 de cada 10 persones es troben a gust amb el seu horari d'entrenament, 2 de cada 10 persones creuen que és massa tard, i la resta considera que és aviat.

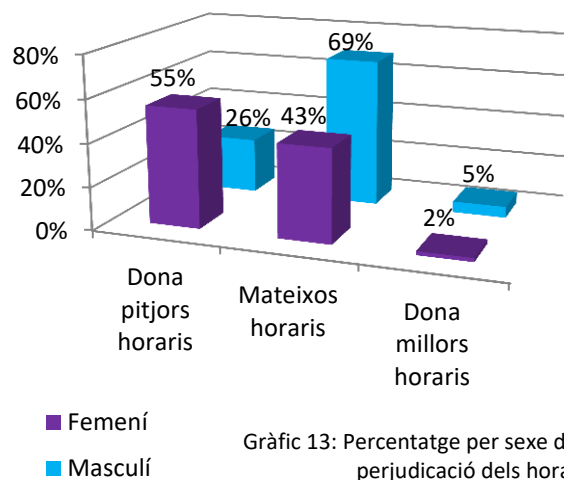
Gràfic 12: Percentatge per sexe de les opinions dels horaris.

- P: Creus que les dones surten més perjudicades amb els horaris?

- R: Sí, normalment tenen els pitjors horaris.
 No, tant femení com masculí tenen horaris semblants.
 Al contrari, un equip femení disposa de millors horaris.

Més de la meitat dels enquestats opinen que ambdós sexes tenen els mateixos horaris, però un 45% de les

persones consideren que les dones tenen pitjors horaris. Es a dir, salvant el 3% de les persones que creuen que les dones tenen millors horaris, no hi ha cap resposta que destaquï per sobre les altres.

Gràfic 13: Percentatge per sexe de la perjudicació dels horaris.

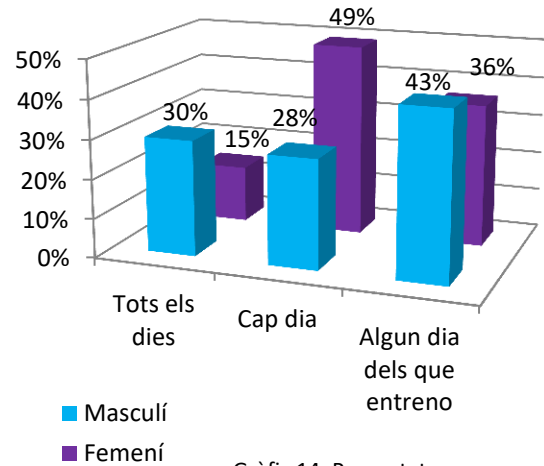
- P: Disposes de tot el camp per entrenar?

R: Sí, tots els dies.

No, cap dia.

Algun dia dels que entreno.

4 de cada 10 jugadors/es no disposen de tot el camp per entrenar tots el dies, però gairebé la meitat de les dones no el poden utilitzar cap dia. En canvi, un 43% dels homes si que tenen aquest privilegi, com a mínim, una vegada a la setmana.

Gràfic 14: Percentatge per sexe de la disposició per entrenar.

- P: De l'1 al 10 quin tracte amb l'entrenador/a arribes a tenir?

R: 1-2 (No ens entenem i alguna discussió està present en el terreny de joc).

3-4 (No ens entenem, però sabem separar les nostres discussions quan estem al terreny de joc).

5-6 (Una relació normal, sense discussions però tampoc confiances).

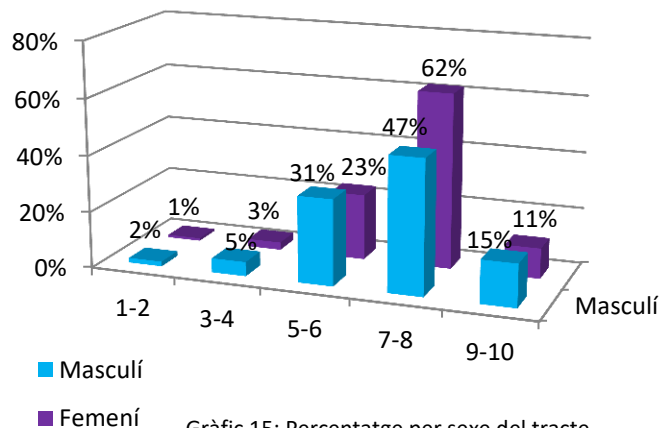
7-8 (Tenim confiança, com per comptar amb ell/ella pel que sigui).

9-10 (Tenim molta confiança, tot són bromes, fins i tot, marca les decisions de la meva vida personal).

En general, la relació amb l'entrenador és bona. Però hi ha una diferència entre homes i dones en alguns nivells. Per exemple, en el nivell on la relació és normal, sense discussions però tampoc confiances, predomina mes l'opinió de

l'home fins a un 12%, en canvi, en el

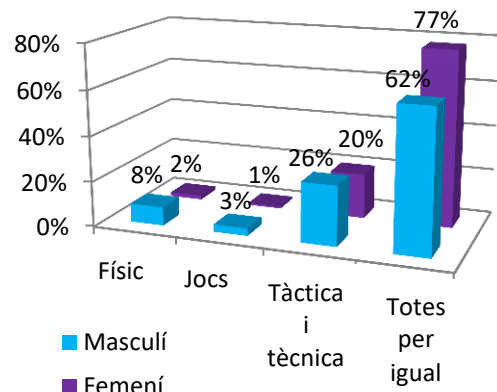
nivell on hi ha confiança però d'una manera més moderada, és l'opinió femenina la que es troba per sobre de la masculina fins a un 15%. Per tant, aquests resultats ens permeten concloure que les dones normalment tenen millor relació amb el seu cos tècnic que els homes.

Gràfic 15: Percentatge per sexe del tracte amb l'entrenador.

- P: Quins tipus d'exercicis fas en els teus entrenaments?

- R: Faig majoritàriament físic.
- Faig majoritàriament jocs.
  - Faig majoritàriament tàctica i tècnica.
  - Faig les tres opcions anteriors per igual.

Gràfic 16: Percentatge per sexe del tipus d'exercicis.

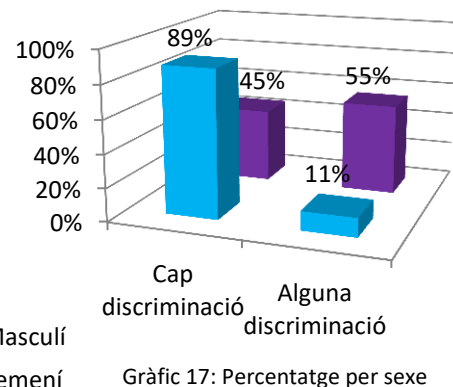
Gairebé els resultats són semblants. Hi ha dues respostes on l'opinió dels homes és un 6% superior (físic tàctica i tècnica).

Per tant, els entrenaments masculins estan més especialitzats en un tipus d'exercicis, en canvi, les dones practiquen uns entrenaments més variats.

- P: T'han criticat alguna vegada per l'esport que practiques?

- R: Sí, he rebut alguna acció discriminatòria cap a la meva persona.
- No, mai he tingut cap problema.

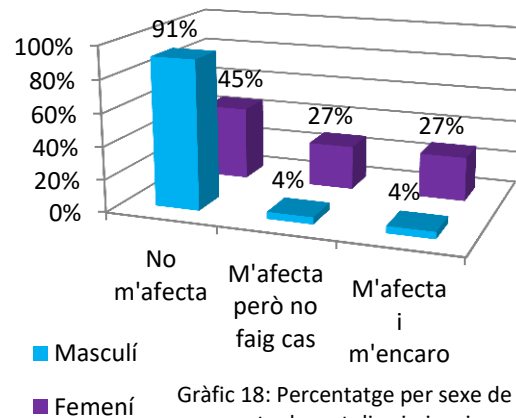
Hi ha resultats molt diferents en aquest gràfic, ja que un de cada 10 homes ha patit discriminació, en canvi, en les dones més de la meitat.

Gràfic 17: Percentatge per sexe sobre la discriminació.

- P: En el cas que hagi respost sí a la pregunta anterior... Com vas respondre?

- R: No m'afecta, i he seguit amb les meves coses.
- M'ha afectat bastant, però he seguit amb les meves coses .
  - M'ha afectat bastant, i m'he encarat amb l'autor/a que ha fet l'acció discriminatòria.

Gràfic 18: Percentatge per sexe de resposta davant discriminacions.

9 de cada 10 homes i gairebé la meitat de les dones no es veuen afectats per les discriminacions. I 3 de cada 10 jugadores s'arriben a enfrontar per causes discriminatòries.

3.2 Enquesta per l'estudi sobre l'opinió social

En aquesta segona enquesta aconseguim saber més a fons les opinions sobre la tesis del meu treball de recerca, no només de jugadors/es de futbol, sinó de tota la societat. Per tant, els enquestats no serà un grup reduït de persones, sinó que qualsevol pot omplir el qüestionari.

He aconseguit traslladar aquest qüestionari no només per Catalunya sinó per varies zones d'Espanya, com ara Aragó o Andalusia. En total he rebut 539 respostes.

Igual que a la primera enquesta les primeres preguntes, en aquest cas les dues primeres, ens permeten marcar un perfil de l'enquestat per poder extreure unes conclusions més personalitzades.

Les preguntes introductòries són:

4. P: Sexe:

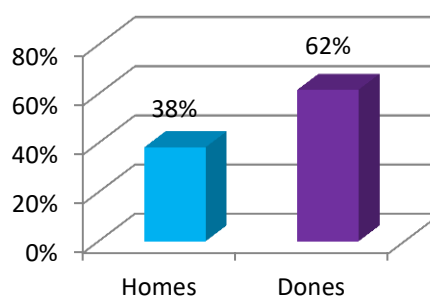
- R: Masculí.
 Femení.

5. P: Quina edat tens?

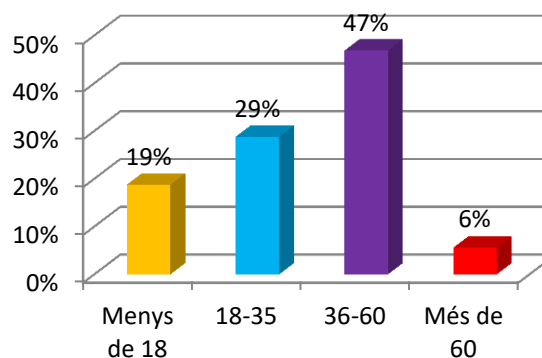
- R: Menys de 18 anys.
 18-35 anys.
 36-60 anys.
 Més de 60 anys.

Amb aquests dos gràfics puc visualitzar un perfil de l'enquestat que ha fet el qüestionari. Per així després, poder separar per sexes o per edats, segons millor em convingui, les diferents respostes.

Segons aquests dos gràfics, hi ha casi el doble de respostes de dones que d'homes, pel mateix motiu que l'altre enquesta, és a dir, l'entorn pel que més em moc predomina més la presència femenina. Per part de les edats, gairebé la meitat dels enquestats es troben entre els 36 i els 60 anys, ja que a l'hora d'enviar-la ells són els que s'han encarregat de difondre-la més.

Gràfic 19: Percentatge del sexe dels enquestats.

Gràfic 20: Percentatge de les edats dels enquestats.

A continuació hi ha 10 preguntes que es centren més en la tesis d'aquest qüestionari i que em permeten treure conclusions sobre les opinions que té la societat sobre aquest tema de la dona i l'esport, més concretament el futbol.

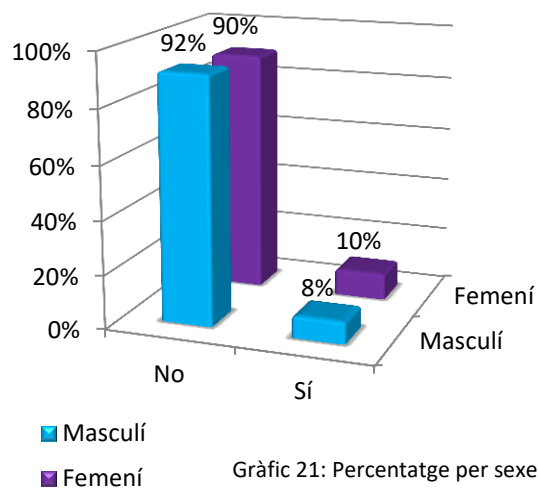
Al costat de cada pregunta hi haurà el seu corresponent gràfic per fer més entenedora la lectura de les dades, i una petita conclusió que l'explica. Les 10 preguntes són:

- P: Consideres que hi ha esports exclusivament masculins i d'altres femenins?

R: Sí, hi ha esports només per homes i esports només per dones.

- No, ambdós poden practicar el mateix d'esport.

Gairebé tothom opina que no hi ha esports exclusius per homes i altres per dones. Però el percentatge de dones que creuen que sí que passa això és del 10%, en canvi, en els homes és el 8%. Pràcticament el mateix. És a dir, una de cada 10 persones defensa la primera resposta.

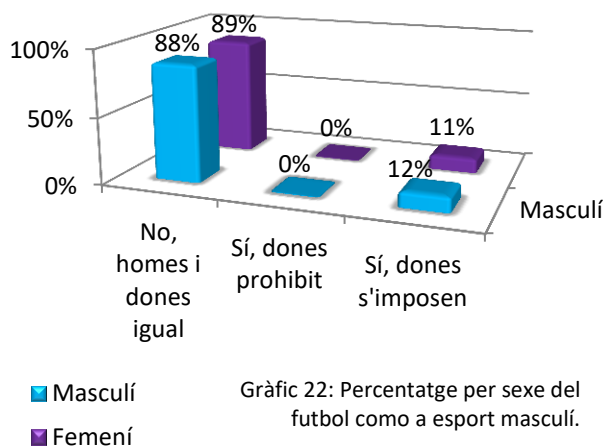
Gràfic 21: Percentatge per sexe d'esports femenins i masculins.

- P: Creus que el futbol és un esport d'homes?

R: Sí, és un esport d'homes, les dones no haurien de jugar.

- Sí, és un esport d'homes però les dones s'estan imposant i ho faran.
- No, és un esport tant d'homes com de dones.

Els resultats són semblants a la gràfica anterior, ja que 9 de cada 10 persones gairebé pensen que el futbol és un esport d'homes i dones, i 1 de cada 10 persones opinen que el futbol és un esport d'homes però les dones s'acabaren imposant al futbol i ho aconseguiran. Cal mencionar que tot i que no surti aquí gràficament perquè les dades son insignificants, hi ha hagut dues dones que han dit que el futbol és un esport d'homes on les dones tenen prohibit jugar.

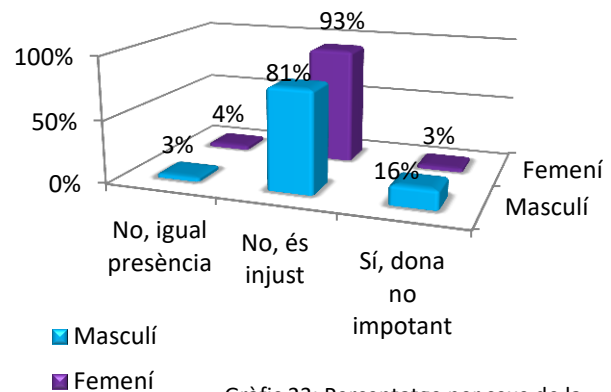

Gràfic 22: Percentatge per sexe del futbol como a esport masculí.

- P: Creus que està justificat que l'esport femení tingui menys presència en els mitjans de comunicació?

R: No, ho trobo injust.

- No, ambdós sexes tenen la mateixa presència.
- Sí, l'esport femení no és tan important.

Gràfic 23: Percentatge per sexe de la presència femenina als mitjans de comunicació.

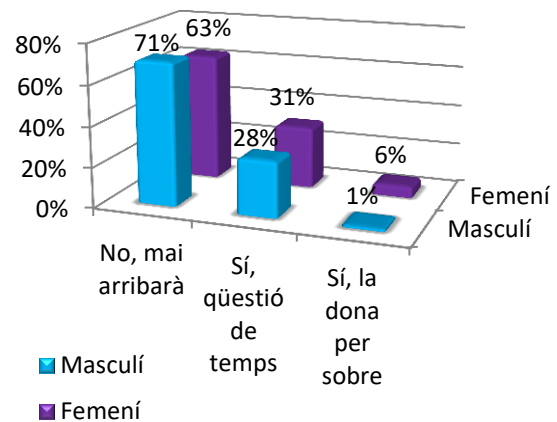
Més del 90% de les dones i del 80% dels homes consideren que no té cap justificació i que

a més és injust. Però les dades més diferents es troben a la tercera resposta on un 16% dels homes i un 3% de les dones creuen que l'esport femení no és tan important.

- P: Creus que algun dia el futbol femení arribarà a equiparar-se al masculí? (En l'àmbit de sous, patrocinis, presència als mitjans, etc.)

R: Sí, és qüestió de temps que la dona arribi al mateix nivell en general.

- No, potser disminuiran les diferències, però mai arribaran a estar equiparats.
- Sí, és més, la dona superarà a l'home.

Gràfic 24: Percentatge per sexe dels nivells equiparats

Les opinions sobre aquesta pregunta són molt semblants. Els percentatges de la gent que opina que la dona

arribarà a estar per sobre és mínim, ja que la resposta que més ha sortit és la contrària: la dona no arribarà mai. Per últim, gairebé 3 de cada 10 persones consideren que és qüestió de temps que els nivells s'equiparin.

- P: Has assistit com a espectador/a alguna vegada a alguna competició d'algun altre esport (que no sigui futbol) professional masculí? De quin esport?(Si la resposta és "no" deixa la resposta en blanc).

R: (No hi ha gràfic. Resposta lliure).

- P: Has assistit com a espectador/a alguna vegada a alguna competició d'algun altre esport (que no sigui futbol) professional femení? De quin esport?(Si la resposta és "no" deixa la resposta en blanc).

R: (No hi ha gràfic. Resposta lliure).

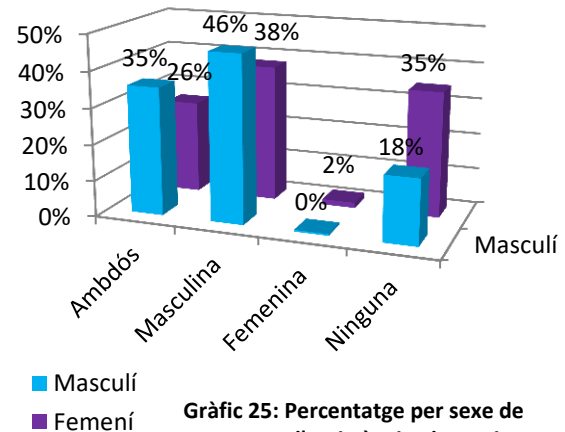
- P: Has assistit com a espectador/a alguna vegada a alguna competició de futbol professional masculí? I de futbol professional femení?

R: Sí, he estat com a espectador/a en una competició de futbol masculí i un altre de femení.

No, només he estat a una competició de futbol masculí.

No, només he estat a una competició de futbol femení.

No, mai he anat a cap competició de futbol.

Gràfic 25: Percentatge per sexe de l'assistència als partits.

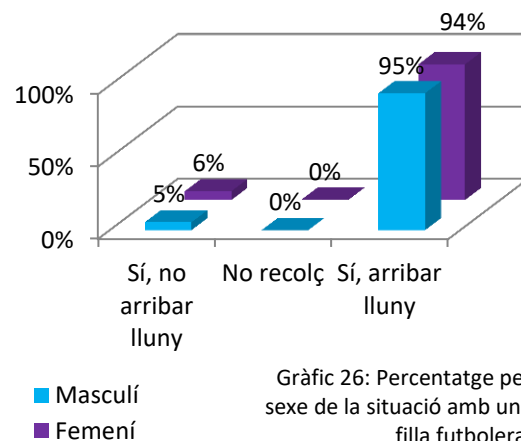
Cap home i només un 2% de les dones ha anat només a veure una competició femenina. Generalment, la gent ha anat només a competicions masculines, i un 35% dels homes i un 26% de les dones a competicions de tot dos tipus.

- P: Si tinguessis una filla que somia en ser futbolista professional, la recolzaries per aconseguir-ho?

R: Sí, si és el que ella vol la recolzaré, tot i que crec que al ser dona no m'agradaria que arribés lluny.

No, una dona no hauria de jugar a futbol i menys dedicar-s'hi a ell.

Sí, la recolzaria i l'ajudaria a arribar el més lluny possible.

Gràfic 26: Percentatge per sexe de la situació amb una filla futbolera.

Gairebé no hi ha diferència d'opinió

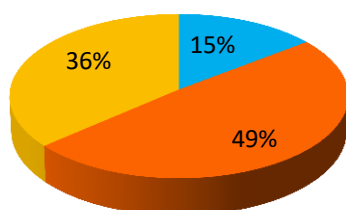
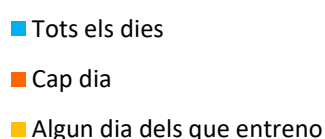
entre homes i dones. Tothom recolzaria a la seva filla. L'única variació es que el 96% de les dones i el 94% dels homes volen que arribés el més lluny possible. En canvi, la resta creuen que al ser una dona no ho aconseguirà fàcilment.

3.3 Conclusions

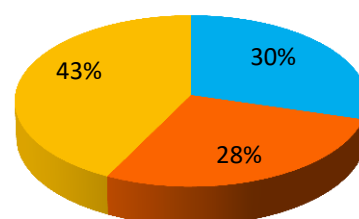
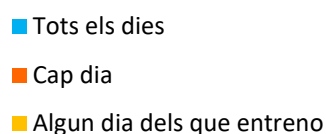
A partir de la primera enquesta podem treure una sèrie de conclusions i reflexions que ens permeten veure les diferències que existeixen entre jugadors i jugadores de futbol. He estat capaç d'arribar a dues conclusions a partir de reflexions extretes dels gràfics.

Un fet clar són els dies d'entrenament (Gràfic 9). Generalment les dones tenen menys dies per entrenar. A més, curiosament molts nois pensen que els entrenaments masculins i femenins tenen la mateixa intensitat. En canvi, la meitat de les dones pensen que els seus entrenaments són menys intensos (Gràfic 10). Aquí hi ha una relació, és a dir, a part de les condicions físiques naturals que separen homes i dones, el 45% dels enquestats creuen que un entrenament masculí és més intens, però al tenir menys sessions d'entrenaments, és normal que la intensitat en aquests sigui inferior ja que la preparació no és la mateixa i al cap i a la fi els resultats tampoc. A més, a partir del gràfic 27, on s'estudia i compara les respostes exclusivament femenines, s'observa que només un 15% de les dones disposen de tot el camp per entrenar cada dia, (un benefici que sens dubte fa que el teu rendiment millori) i gairebé la meitat de les enquestades no disposen cap dia de tot el camp per entrenar. És més, en realitat es converteix en un 75% el percentatge de jugadores que no entrenen cada dia a tot el camp. En canvi, si estudiem i comparem aquesta dada amb les respostes exclusivament masculines (gràfic 28), el nombre de jugadors que no disposen cap dia de tot el camp es redueix gairebé a la meitat, i el nombre de jugadors que poden entrenar cada dia amb el camp sencer és el doble. Una diferència abismal, sens dubte.

Cal afegir a les dues reflexions anteriors que la majoria d'homes i dones han contestat

Gràfic 27: Percentatge de la disposició de tot el camp per entrenar (dones).

Gràfic 28: Percentatge de la disposició de tot el camp per entrenar (homes).

que se senten a gust amb els seus horaris d'entrenament. No obstant, més de la meitat de les dones consideren que elles tenen els pitjors horaris, que els hi assignen les hores que queden lliures. És a dir, veuen una discriminació en quant la tria d'horaris es refereix. En canvi, gairebé 7 de cada 10 homes no creuen que hi hagi cap discriminació en aquest punt.

Per tant, la primera conclusió és que tenint en compte aquests tres aspectes en els entrenaments (dones amb menys sessions d'entrenaments, homes que disposen més vegades de tot el camp i una possible accessibilitat a la tria de millors horaris per part dels homes), es demostra que hi ha una certa discriminació dels equips femenins respecte dels masculins. També li dóna sentit a la reflexió dels enquestats on diuen que l'entrenament femení és menys intens, ja que són factors que sens dubte fan que aquest nivell es redueixi.

Hi ha hagut una altre reflexió molt clara extreta del primer qüestionari: Més de la meitat de les enquestades han estat o s'han sentit discriminades. Això demostra que el futbol femení encara es troba sota la discriminació. Òbviament la situació ha millorat respecte fa uns anys, però tot i així segueix present.

A partir de la segona enquesta he aconseguit treure un total de dues conclusions més. A més s'ha presentat una contradicció entre les respostes dels enquestats.

Per començar, la majoria dels enquestats inicialment defensen que el futbol és un esport tant d'homes com de dones (Gràfic 22) i que no hi ha esports exclusivament masculins o femenins (Gràfic 21). En canvi, a partir del gràfic 23 on es parla de la poca presència de la dona en els mitjans de comunicació, un 16% dels homes consideren que si que està justificat que no hi hagi tanta presència perquè l'esport femení no és tan important. Si abans han contestat que sí a la igualtat entre homes i dones i després opinen que l'esport femení no és tan important, vol dir que hi ha hagut una contradicció que fa que els resultats entre ells s'anul·lin. Per tant, en les dues primeres preguntes o en la tercera, l'opinió dels enquestats no ha estat sincera.

Tot i així, s'analitzen els resultats a partir del que he obtingut, sense anul·lar cap dada. I les conclusions finals d'aquest qüestionari són bastant positives i semblants (exceptuant alguna pregunta) ja que: Hi ha majoria d'opinió en els raonaments on s'indica que el futbol és un esport masculí i femení,

Es considera el futbol com un esport d'homes i dones, on aquestes s'estan imposant cada vegada més per arribar a igualar-se al nivell dels homes. Tot i que, un 66% dels enquestats consideren que la dona mai podrà créixer fins al nivell on es troba el futbol

masculí, dada que demostra que la població assegura que sempre el futbol femení es trobarà per sota del masculí. Per tant, parlem d'una discriminació que sempre estarà present en quant al nivell del futbol femení es refereix.

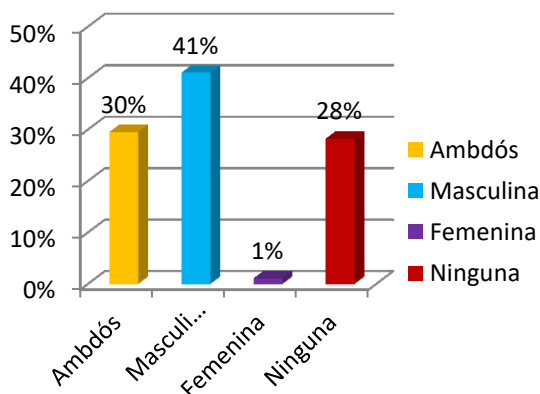
Una altra conclusió molt important es troba en el gràfic 25 on es contesta a la pregunta sobre quins partits de futbol professional s'han anat a veure. A partir del gràfic 29 (situat al costat d'aquest paràgraf on es compara i s'estudia els percentatges de les respostes de tots els enquestats junts tant homes com dones) la diferència és abismal ja que només un 1% del total

d'enquestats, és a dir, només 6 persones de les 538 respostes que he recollit, han anat a veure exclusivament futbol femení, en canvi, un 41% ha anat a veure només futbol professional masculí. Per tant, si s'ajunten els percentatges de la gent que ha anat a veure partits femenins, hi ha un total de 31% dels enquestats. Per una altra banda, el percentatge de gent que ha

anat a veure de masculins passa a ser del 71%. Es a dir, un percentatge més elevat que el doble de l'altre.

Per tant, aquí la conclusió és clara: Un dels fets que provoca que el futbol femení mai arribi al nivell del masculí, és en part, per la quantitat de públic que rep el futbol femení als seus partits. Una de les raons per les quals les entrades a partits femenins són gratuïtes es per això. Si no hi ha gent que hi vagi als partits, no genera ingressos, sinó es generen aquests ingressos, els diners pels equips femenins es redueix, si aquests diners es redueixen, les jugadores no es poden permetre anar en avió a les diferents localitats on juguin els seus partits, sinó que han d'agafar autobusos o trens que és més econòmic però triguen el doble o fins i tot el triple de temps a vegades. A més també, el fet de que el futbol femení no generi tants ingressos pel poc públic, fa que els sous de les jugadores es redueixi i aquestes hagin de buscar altre vies per poder guanyar-se la vida, perquè actualment una dona no pot viure del futbol.

I tot això s'uneix amb les conclusions extretes del primer qüestionari. Aquesta relació es troba dins de les conclusions finals del treball, junt amb el mapa conceptual creat. Es tracta d'un cicle tancat que he arribat a extreure a partir de les enquestes i que més endavant utilitzo per validar o refutar alguna hipòtesi.

Gràfic 29: Percentatge del total d'enquestats sobre el públic a les competicions de futbol professionals.

PART IV: CONCLUSIONS

1. PRESENTACIÓ SINTÈTICA DELS RESULTATS

A partir de les hipòtesis proposades en la introducció del treball, he anat recollint informació durant el treball per validar-les o refutar-les. S'ha intentat donar respostes a totes les preguntes, i la part pràctica s'ha orientat al voltant d'aquestes.

1.1 Hipòtesi 1

'El futbol femení està infravalorat'.

Després de realitzar el treball, la meva hipòtesi s'ha confirmat, el futbol femení està infravalorat perquè està sotmès al masclisme que trobem avui en dia a la societat, tot i que també hi ha altres factors que influeixen a menysprear el futbol femení. El masclisme fa que el futbol femení no es desenvolupi del tot a Espanya, ja que eclipsa totalment a les dones i això provoca que no tinguin un paper important en l'esport. Per una altra banda, he pogut comprovar que el futbol femení a altres països com a Estats Units, Alemanya, Suïssa, Irlanda o Regne Unit té molta importància i es parla molt de les noies. Però a Espanya, a les dones futbolistes no se'ls hi dóna importància, ja que tot es centra en el gran negoci i els diners que mou el futbol masculí.

Per poder validar aquesta hipòtesi he utilitzat informació de la part teòrica on es parla de la presència de dones àrbitres al futbol i del futbol femení a Espanya;, de les entrevistes de les jugadores, sobretot Vero Boquete m'ha proporcionat més informació al haver viatjar per més lligues; i dels qüestionaris, on s'han demostrat certes discriminacions tant en els dies d'entrenaments, com al públic que assisteix un partit professional femení envers del masculí, etc.

1.1 Hipòtesi 2

'Les jugadores professionals han tingut un camí difícil per arribar on estan ara. I les jugadores de categories i nivells inferiors han sigut discriminades'.

La segona hipòtesi també s'ha vist validada. Antigament moltes jugadores van patir moltes més discriminacions que actualment, com per exemple una de les més significatives i que ens explica Vero Boquete, és aquella llei que prohibia a les dones jugar amb els homes a futbol. Una llei que fins no fa molt es va poder derogar. 'No hi ha més discriminació que aquesta' assegura. Per tant, contestant a la primera qüestió d'aquesta hipòtesi, totes les meves entrevistades, totes jugadores professionals, han viscut algun acte discriminatori, per tant, és cert, les jugadores professionals han tingut

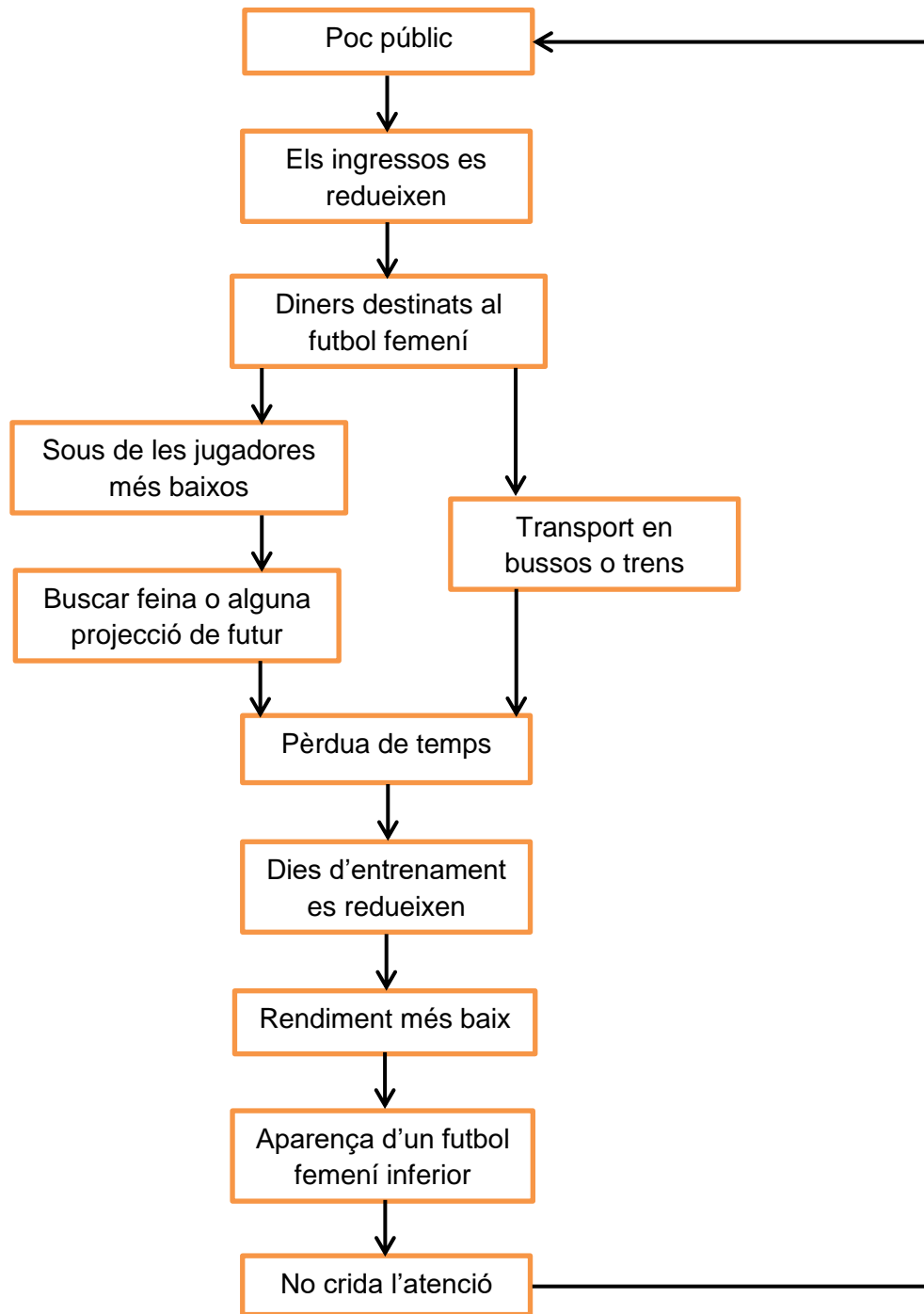
un camí difícil per arribar on estan ara. Però a més, gràcies a les enquestes (gràfic 17) també he pogut demostrar que no només les jugadores professionals, sinó també a categories i edats inferiors, es viuen accions discriminatòries, ja que segons aquest gràfic més de la meitat de les jugadores enquestades s'ha vist en una acció discriminatòria.

1.2 Hipòtesi 3

‘Existeixen alguns motius, explicacions o patrons pels quals el futbol femení actualment és inferior al masculí’

Finalment sí, s'ha pogut estudiar aquesta hipòtesi ja que la primera de totes ha sigut vertadera. Si no ho hagués sigut, no podria existir cap motiu, explicació o patró que expliqués la infravaloració i discriminació cap al futbol femení, perquè no existiria tal situació.

Per tant a partir de les enquestes he pogut extreure un patró que es produeix contínuament i explica perfectament el perquè de que el futbol femení es consideri inferior al masculí. Aquest cicle es troba redactat a les conclusions dels meus qüestionaris, i les diferents reflexions que formen aquest cicle són:

Mapa conceptual 1: Cicle causant de la discriminació al futbol femení.

Per fer més entenedor aquest mapa conceptual, si es comença per un dels punts del cicle com per exemple el poc públic que fins al moment ha tingut el futbol femení, l'ordre segueix així: al tenir poc públic, fa que aquest no generi una sèrie d'ingressos a cada partit, per tant, aquests ingressos disminueixen i això comporta que els diners destinats a la branca del futbol femení, també es redueixin. Una baixada d'aquests diners destinats comporta dues vies que tenen un mateix sentit. Per una part, els sous

de les jugadores haurien de baixar i aleshores aquestes han de trobar altres vies com treballar o estudiar que els hi assegurin un futur. Per l'altre part, la baixada d'aquests diners destinats, comporta que els viatges a les diferents localitats on juguin hagin de ser en bus o trens. Totes dues vies ens porten a un denominador comú: La pèrdua de temps. Aquesta pèrdua provoca que el número de dies d'entrenament setmanals es redueixi, i per tant, el rendiment també. En global fa que el futbol femení sembli menys intens e inferior que el masculí, i no crida tant l'atenció motiu pel qual en els partits o entrenaments femenins no hi ha tant de públic. És a dir, tornem al principi del cicle, el qual no deixarà de repetir-se si no hi ha un canvi en algun d'aquests factors que subordinen el futbol femení.

2. VALORACIÓ DELS RESULTATS I DEL MÈTODE APLICAT

Les conclusions a les que s'ha arribat en el meu treball de recerca crec que són suficientment sòlides i es troben totalment recolzades pels resultats obtinguts a la part teòrica, les entrevistes i les enquestes. Aquests estudis comparatius han sigut claus per poder formular unes conclusions clares i precises.

He aconseguit, sens dubte, els meus objectius de poder demostrar a partir de fets reals, que el futbol femení es troba infravalorat en aquesta societat, i també el poder respondre totes les hipòtesis que m'havia plantejat. Per tant, les fites proposades han estat totalment assolides sense molts problemes però si es un esforç que espero es vegi plasmat en aquest treball. A més, a mesura que el treball ha anat avançant, he anat afegint idees i continguts que han pogut completar molt més la meva memòria.

A partir del període de temps que hem tingut per dur a terme el treball, he pogut completar tots aquells apartats que hem vaig proposar en un principi, i algun més també. Si que és veritat, que m'hagués agradat incloure una mica més el tema dels mitjans de comunicació, analitzant algunes notícies, però a partir del temps que hem tingut he preferit dedicar-me aquells objectius que em vaig plantejar al començament, i desenvolupar-los al màxim, a no intentar tocar més temes i que quedessin incomplets.

El mètode aplicat ha sigut l'idoni per arribar als objectius plantejats inicialment. Estic satisfeta amb els resultats obtinguts.

3. INCIDÈNCIES

Durant el transcurs del treball no he trobat moltes complicacions. Tot i així alguna incidència ha estat present.

Una d'elles va ser el plantejament de les meves hipòtesis. Des del principi sabia quins objectius tenia, però em va costar redactar les hipòtesis com a tal. Més o menys vaig conduir el meu treball en torn als meus objectius, però intentar trobar les paraules d'una hipòtesi on pogués explicar exactament el que volia, se'm va fer difícil.

Una altre incidència va ser a l'hora de concertar les entrevistes, ja que al principi vaig rebre una resposta ràpida per part de Marta Torrejón i Vero Boquete, però després moltes altres jugadores a les que els hi vaig demanar fer-les, no em van contestar. Tot i així volia tenir-ne un mínim de 4, i aquest objectiu ha estat assolit.

A més al ser un tema que m'afecta personalment, hi ha hagut vegades on la meva subjectivitat s'imposava davant l'objectivitat dels fets. Però, afortunadament, he après a reservar-me aquest sentiment durant el treball per centrar-me única i exclusivament en els meus resultats, sense modificar cap.

4. PERSPECTIVES DEL FUTUR

Aquest treball, depèn de com es miri, es pot considerar una recerca acabada. És a dir, si posem com a fita, aconseguir els objectius que m'he plantejat, aquesta memòria es pot considerar acabada i tancada, ja que he arribat a aquestes metes. Però per l'altra banda, si considerem un treball el qual no tingui una data límit per entregar o exposar on sigui, es seguiria ampliant amb altres aspectes que envolten el futbol femení i la seva discriminació. Per exemple, l'anàlisi de notícies femenines esportives en comparació amb les masculines. O potser, no només fer una comparació salarial amb el tennis com he fet al meu treball, sinó que també comparar-ho amb altres aspectes i més esports.

M'agradaria que en un futur, estudis com els que jo he fet, continuessin recercant i treien a la llum els resultats per poder conscienciar a la societat de la situació de la dona a l'esport i així poc a poc donar un cop de mà al futbol femení perquè segueixi evolucionant.

5. VALORACIÓ DEL PROCÉS DE RECERCA I DEL QUE S'HA APRÉS

Personalment, ha estat un treball útil per adornar-me'n de dades i informacions que no havia sentit parlar mai, i que m'han ajudat a posar-me més en situació amb el meu treball.

A més, al ser un tema que he tingut i segueixo tenint present de vegades al meu entorn a l'hora de jugar, estic informada sobre la situació que es viu avui dia. Però després de fer aquest treball, he après i descobert algunes conclusions que mai m'hagués arribat a plantejar, o que sense una recerca com aquesta no hagués pogut arribar a aquestes conclusions; com per exemple el patró extret a partir de les enquestes. Crec que sense haver tingut aquest estudi previ no hagués aconseguit plantejar-me aquest cicle com a causant de la discriminació del futbol femení.

Seria satisfactori que aquest treball de recerca arribi al màxim nombre de persones i intenti fer canviar la mentalitat d'aquelles persones que no veuen la discriminació que hi ha actualment al futbol femení. Un dels meus primers objectius era i segueix sent aquest.

Crec que aquesta roda que he creat, on es parla dels motius que infravaloren al futbol femení, ha de deixar de rodar negativament i començar a canviar la seva direcció cap a una situació d'igualtat.

Potser no és el millor treball que tracta aquest tema, és més, n'estic segura. Però considero que està molt ben plantejat, estructurat i sintetitzat a les conclusions de tal manera que qualsevol es pugui adonar de la situació que contamina el nostre futbol, el futbol femení.

Un treball de recerca no pot fer res contra el pensament de tota una societat, però pot ser la gent que el llegeixi, potser tu mateix, fas un pensament i decideixes aportar el teu granet de sorra. Afortunadament la temàtica d'aquest treball de recerca l'escull un gran nombre de persones, i si cadascuna aconsegueix que una petita part dels seus lectors dugui a terme una acció per arreglar aquesta situació, el meu granet de sorra s'ajuntarà amb una muntanya que cada vegada anirà creixent més i més, fins a donar-li el protagonisme que mereix el futbol femení.

6. AGRAÏMENTS

Primer de tot agrair al meu tutor de recerca per la gran ajuda rebuda per part seva i la implicació i dedicació que ha aportat a aquest treball. L'agraeixo també els seus esforços i els ànims donats, i sobretot haver-me calmat en aquells moments on estava una mica més angoixada i fer-me veure que me'n podia sortir. Ha sigut un suport imprescindible en aquesta recerca.

També m'agradaria donar gràcies a l'equip directiu del meu club de futbol per ajudar-me a distribuir les meves enquestes a diferents clubs de tota Catalunya i per proporcionar-me les 4 entrevistes. Han sigut claus en una de les bases del meu treball de recerca.

Agrair evidentment també a les 4 jugadores de futbol professional, que m'han ofert el seu temps per poder contestar les meves preguntes i aportar el seu granet de sorra en aquest treball.

Tampoc puc oblidar-me dels 711 enquestats (entre les dues enquestes), per dedicar-hi un temps als meus qüestionaris. Sense ells no hagués pogut tenir dades d'on poder treure finalment les meves conclusions.

Òbviament vull donar un fort agraïment als meus pares per ajudar-me i ensenyar-me recursos per poder fer del meu treball, una recerca millor. A la meva mare per ajudar-me a l'hora de confeccionar la portada i donar-me la seva opinió sobre els diferents apartats de la meva memòria. I al meu pare que m'ha ensenyat a utilitzar els Excels per finalment acabar aconseguint els gràfics del meu treball. A més, ambdós han sigut un gran suport i m'han ajudat en aquells moments més febles durant aquests mesos que estat treballant en aquest projecte.

Moltes gràcies a tots!

PART V: REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. WEBGRAFIA

- aupaAthletic (18 de septiembre, 2018)
<<https://www.aupaathletic.com/cristina-baudet-lucena/futbolista/4714>>
- aupaAthletic (1 d'octubre, 2018)
<<https://www.aupaathletic.com/esther-sola-gomez/futbolista/9919>>
- Ecodiario (6 de juliol, 2018)
<<https://ecodiario.eleconomista.es/futbol/noticias/8881720/01/18/Los-diez-futbolistas-mejor-pagados-del-mundo.html>>
- Fucsia (6 d'abril, 2018)
<<https://www.fucsia.co/actualidad/personajes/articulo/por-que-las-mujeres-futbolistas-ganan-menos-que-los-hombres/64523>>
- Hoysejuegafem (2 d'abril, 2018)
<<https://www.hoysejuegafem.com/historia-del-futbol-femenino/>>
- Idescat (Generalitat de Catalunya) (29 de juliol, 2018)
<<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=808&lang=es&t=2015>>
- Lady Fitness (20 de març, 2018)
- <<https://www.vitonica.com/entrenamiento/las-xx-mujeres-que-han-hecho-MARCA> (6 d'abril, 2018)
<https://www.marca.com/buzz/album/2017/05/10/5912f2eae2704e3c448b45ac_1.html>
[historia-en-el-deporte](#)>
- Mujer y deporte (3 de març, 2018)
<<https://mujerydeporte.wordpress.com/2007/08/11/historia-de-la-mujer-en-el-deporte/>>
- Rayo, Javi (8 de juliol, 2018)
<https://www.cuatro.com/weah/salarial-millones-Liga-campeonas-iberdrola_0_2527350176.html>
- Torrijos, Carles (8 de juliol, 2018)
<<https://sueldospublicos.eleconomista.es/texto-diario/mostrar/554504/salario-minimo-futbolistas-primer-segunda-division>>
- Universitat Internacional d'Isabel I de Castella (4 de març, 2018)
<<https://www.ui1.es/blog-ui1/situacion-actual-de-la-mujer-en-el-deporte>>
- Wikipedia (15 d'agost de 2018)
https://es.wikipedia.org/wiki/Marta_Torrej%C3%B3n

- Wikipedia (19 d'agost de 2018)
https://es.wikipedia.org/wiki/Vero_Boquete
- Wimbledon (12 de juliol, 2918)
<http://www.wimbledon.com/en_GB/about_wimbledon/prize_money_and_finance.html>